

С О В Е Т   З А   Р А Д И О Д И Ф У З И Ј А   Н А   Р М

ИЗВЕШТАЈ

**за работата на Советот за радиодифузија на РМ
за периодот од 01.01.2009 до 31.12.2009 година**

Скопје, март 2010 година

Содржина	стр.2
Вовед	стр. 5
1 Радиодифузна регулатива	стр.8
1.1 Имплементација на Законот за радиодифузната дејност и активности и ставови за негови измени и дополнувања.....	стр.8
1.2 Имплементација на Изборниот законик и активности и ставови за негови измени и дополнувања	стр.9
1.3 Подзаконски акти од областа на радиодифузијата	стр.9
1.4 Подзаконски акти од други области	стр.10
1.5 Ставови на Советот за измени и дополнувања на друга домашна регулатива	стр.11
1.6 Активности и ставови на Советот во врска со состојбата на јавниот радиодифузен сервис и Собранискиот канал	стр.11
2 Дозволи за вршење радиодифузна дејност	стр.12
3 Надзор врз работењето на радиодифузерите	стр.13
3.1 Мониторинг на програмските обврски на радиодифузерите	стр.13
3.2 Мониторинг на претседателските и локалните избори 2009	стр.16
3.3. Надзор врз исполнувањето на условите утврдени со дозволата за вршење радиодифузна дејност	стр.19
4 Надзор врз работењето на јавните комуникациски мрежи	стр.21
4.1 Регистрација на програмските пакети	стр.21
4.2 Мониторинг на пакетите програмски сервиси на јавните комуникациски мрежи	стр.21
5 Радиодифузен пазар	стр.22
5.1 Телевизиски пазар	стр.23
5.2 Радиски пазар	стр.24
5.3 Пазар на огласување	стр.25
5.4 Истражувања на мислењата на публиката	стр.26
6 Сопственичка структура на трговските радиодифузни друштва	стр.26
6.1 Карактеристики на сопственичката структура	стр.26
6.2 Промени во сопственичката структура	стр.27
6.3 Транспарентност на сопственичката структура	стр.28

7	Имплементација на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност	стр.29
8	Радио и телевизиски програми од јавен интерес	стр.30
9	Други активности на Советот	стр.31
	9.1 Следење на наплатата на радиодифузната такса	стр.31
	9.2 Следење на наплатата на надоместокот за дозволи за вршење радиодифузна дејност	стр.31
	9.3 Следење на процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија	стр.32
10	Постапување по претставки	стр.32
11	Извештај за водењето на управната статистика во Советот за радиодифузија	стр.33
12	Соработка со други регулаторни тела, надлежни институции и организации	стр.34
13	Меѓународна соработка	стр.38
	13.1 Соработка со Европската Комисија	стр.38
	13.2 Соработка со Советот на Европа	стр.39
	13.3 Соработка со ОБСЕ	стр.40
	13.4 Европска платформа на регулаторните тела (ЕПРА)	стр.40
	13.5 Соработка со Медитеранската мрежа на регулаторни власти (МНРА)	стр.41
	13.6 Соработка со странски регулаторни тела и друга меѓународна соработка	стр.41
	13.7 Друга билатерална соработка	стр.42
	13.8 Подготовки за имплементација на проектот за зајакнување на капацитетите на Советот, финансиран од инструментот ИПА 2009	стр.42
	13.9 Учество на Советот во Националниот план на РМ за Алијансата на цивилизациите на Обединетите нации	стр.42
13	Јавност во работењето на Советот	стр.43
	14.1 Облици на комуникација со јавноста	стр.43
	14.2 Пристап до информации од јавен карактер	стр.44
15	Материјално-финансиско работење на Советот, кадровски и технички ресурси	стр.45
	15.1 Материјално-финансиско работење на Советот	стр.45
	15.2 Јакнење на капацитетите на човечките ресурси	стр.47
	15.3 Кадровски ресурси на Советот	стр.49
	15.4 Технички ресурси на Советот	стр.49

Прилози:	стр.52
-----------------------	--------

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД РЕДОВНИОТ МОНИТОРИНГ

Табела бр.1-	
Изречени писмени опомени на трговските радиодифузни друштва	стр.52
Табела бр.2-	
Изречени писмени опомени со барање за објавување на трговските радиодифузни друштва	стр.53
Табела бр.3 –	
Изречени времени забрани за емитување на програмскиот сервис на трговските радиодифузни друштва	стр.54
Табела бр.4 –	
Поведени прекршочни постапки против трговските радиодифузни друштва	стр.55

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ПРЕТСЕДАТЕЛСКИТЕ И ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ ВО РМ ВО 2009 ГОДИНА

Табела бр.5 –	
Упатени укажувања до трговските радиодифузни друштва	стр.56
Табела бр.6 –	
Поведени прекршочни постапки против трговските радиодифузни друштва за периодот на изборна кампања (Прв и Втор круг)	стр.59
Табела бр.7 –	
Упатени укажувања до трговските радиодифузни друштва за прекршување на изборниот молк во Првиот круг	стр.62
Табела бр.8 –	
Упатени укажувања до трговските радиодифузни друштва за прекршување на изборниот молк во Вториот круг	стр.63
Табела бр.9 -	
Поведени прекршочни постапки против трговските радиодифузни друштва за прекршување на изборниот молк	стр.64

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД МОНИТОРИНГ НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ

Табела бр.10 –	
Изречени налози за исклучување програмски сервиси	стр.65
Табела бр.11 –	
Поведени прекршочни постапки	стр.67

СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ТРГОВСКИТЕ РАДИОДИФУЗНИ ДРУШТВА

Табела бр.12 –	
Структура на сопственоста ТРД на државно ниво	стр.68
Табела бр.13 –	
Структура на сопственоста ТРД на регионално ниво - Скопје	стр.69
Табела бр.14 –	
Структура на сопственоста на ТРД на локално ниво - ТВ	стр.70
Табела бр.15 –	
Структура на сопственоста на ТРД на локално ниво - радио	стр.71

ВОВЕД

Во текот на 2009 година, Советот за радиодифузија на Република Македонија се соочи со повеќе предизвици од кои најзначајни беа: мониторинг на претседателските и локалните избори; обезбедување непречен развој на нови аудиовизуелни медиумски сервиси (видео на барање) во услови на правни празнини; постигнување поголем степен на почитување на Законот за радиодифузната дејност и подзаконските акти преку интензивни мониторинзи на радиодифузерите и операторите на јавни комуникациски мрежи како и континуирани обуки на вработените во овие субјекти.

Иако во нецелосен состав во првите неколку месеци од годината, Советот успешно ги реализираше активностите предвидени во Програмата за работа и новите обврски кои произлегоа од измените на изборната регулатива. Во април, речиси една година по завршувањето на мандатот на тројца членови на Советот, Собранието на Република Македонија, по предлог на Македонската академија на науките и уметностите, за член на Советот го избра академик Бојан Шоптрајанов, а по предлог од Здружението на новинарите на Македонија - Столе Наумов и Бранко Радовановиќ.

Главна активност изминатата година беше мониторингот на медиумското покривање на претседателските и локалните избори. Измените во Изборниот законик ги проширија надлежностите на Советот. Програмите на радиодифузерите сега се следат не само во време на изборната кампања, туку и од денот на распишување на изборите до денот на започнување на изборната кампања. Почнувајќи од последните избори, Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување во време на изборната кампања го донесува Советот за радиодифузија наместо Собранието на РМ. Регулаторното тело доби и можност директно да поведува прекршочни постапки пред надлежните судови против радиодифузерите кои ги прекршиле изборните правила.

Општата оценка на Советот беше дека медиумите професионално ги покриваа изборите со што придонесоа за одржување на фер и демократски избори во државата, но сепак, не успеаја целосно да ги испочитуваат одредбите од изборната регулатива. За констатираните прекршувања Советот поведе 24 прекршочни постапки и упати 36 укажувања. Резултатите од мониторингот речиси комплетно се поклопија со резултатите од мониторингот на набљудувачката мисија на ОБСЕ-ОДИХР. Оттаму, во

нивниот Извештај, работата на Советот беше оценета како непристрасна и професионална. Улогата на Советот за време на изборите беше позитивно оценета и во Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Македонија во делот на аудиовизуелната политика.

Како резултат на искуството од примената, а во насока на подобрување на изборната регулатива, Советот до Министерството за правда испрати предлози за измени и дополнувања на Изборниот законик.

За време на целиот изборен процес, а и во текот на годината, Советот интензивно соработуваше со амбасадорите на ЕУ, г-дин Ерван Фуере, на ОБСЕ, г-дин Хозе Луис Хереро, на САД, г-дин Филип Рикер, на Франција, г-дин Бернар Валеро и на Словенија, г-дин Алан Бергант.

Покрај мониторингот на изборите, Советот во текот на целата година, беше посветен на мониторинг на програмските сервиси на радиодифузерите и на програмските пакети на операторите на јавни комуникациски мрежи. За непочитување на Законот и подзаконските акти, на радиодифузерите им беа изречени следниве мерки: 13 писмени опомени; 6 писмени опомени со барање за објавување; 7 времени забрани за емитување програма од 8 дена; 1 забрана за емитување програма од 16 дена; 1 забрана за емитување програма од 30 дена; и 2 прекршочни постапки. На операторите на јавни комуникациски мрежи им беа изречени 16 налози за исклучување на нерегистрирани програмски сервиси и беа поведени 4 прекршочни постапки. За непочитување на авторското право и сродните права, до Државниот пазарен инспекторат беа поднесени 12 барања за инспекциски надзор.

За да го овозможи развојот на новите аудиовизуелни медиумски сервиси што се појавија со процесот на дигитализација на радиодифузијата и за да ја премости правната празнина настаната поради отсуство на соодветна законска регулатива, Советот потпиша Протоколи со операторите на јавни комуникациски мрежи Македонски Телеком АД – Скопје и Кејбл тел ДООЕЛ – Скопје, како и со СИЗ МК – Нет – Скопје и СИЗ Мактелко – Битола. Со протоколите се уредуваат нивните обврски во однос на преносот на програмски сервиси и обезбедувањето аудиовизуелни медиумски сервиси на барање.

Во функција на отстранување на постојните недоречености и недоследности на Законот за радиодифузната дејност, Советот иницираше негови измени и дополнувања. Оваа иницијатива беше предмет на поширока јавна дебата и во неа учествуваа голем број заинтересирани субјекти кои дадоа свој придонес во разработката на одделни законски решенија. По завршувањето на овој процес, до Владата на РМ и Министерството за транспорт и врски беше испратен Предлог за

интервентни измени на Законот. Некои од измените беа од техничка природа, додека акцентот беше ставен на зголемување на надлежностите на регулаторното тело во поглед на почитувањето на авторските и сродните права од операторите на јавни комуникациски мрежи и обезбедување одржлив извор за финансирање на Советот. Предлогот телекомуникациските оператори да го финансираат мониторингот врз нивните аудиовизуелни услуги, беше поздравен и од Европската комисија. Комисијата позитивно се произнесе и за одлуката на Советот да исклучи некои од странските сервиси поради тоа што операторите кои ги пренесуваа немаа авторски права за Македонија.

Во контекст на подобрување на радиодифузната регулатива, Советот партиципираше и во активностите на Министерството за транспорт и врски за имплементирање на новата Директива за аудиовизуелни медиумски сервиси на Европската унија во домашната регулатива.

Во текот на 2009 година, продолжи соработката со бројни домашни регулаторни тела, надлежни институции и организации. На меѓународен план посебно треба да се издвои полноправното членство во Медитеранската мрежа на регулаторни тела (МНРА). Врз основа на неколкумесечната евалуација на работата на Советот и на неговата поставеност како регулатор во државата, тој беше едногласно примен и заведен под уставното име на земјата во оваа мрежа на регулаторни тела. Целта на Медитеранската мрежа на регулаторни тела е воспоставување рамка за дискусија и континуирана размена на информации и истражувања на теми поврзани со аудиовизуелната сфера.

1 РАДИОДИFUЗНА РЕГУЛАТИВА

1.1 Имплементација на Законот за радиодифузната дејност и активности и ставови за негови измени и дополнувања

Во рамките на активностите за подобрување на радиодифузната регулатива во јуни 2009 година, беа подготвени измени и дополнувања на Законот за радиодифузната дејност. Оваа иницијатива, беше објавена на веб страницата на Советот, за да бидат добиени забелешки, сугестии и мислења од сите заинтересирани субјекти во медиумската сфера. Во текот на дебатата со оние кои дадоа свој придонес (меѓу нив и претставниците од канцеларијата на ОБСЕ), имаше и директни средби во функција на детална разработка на можните алтернативи на одредени законски решенија. Активностите резултираа со Предлог за интервентни измени и дополнувања на Законот за радиодифузната дејност, доставен до Владата на Република Македонија и до Министерството за транспорт и врски. Предложените измени и дополнувања беа во функција на отстранување на постојните недоречености и недоследности на Законот за радиодифузната дејност. Во оваа насока, беа предложени одредби со кои беше исклучена можноста носители на функции во политички партии и членови на нивните семејства да бидат основачи, соосновачи или да се здобиваат со учество во сопственоста на радиодифузерите, како и да бидат управители на радиодифузери. Беа дополнети одредбите за заштита на малолетната публика и допрецизирана нормативата за користење телефони со посебна тарифа во програмите на радио и ТВ станиците. Во однос на операторите на јавни комуникациски мрежи, беше предложено: Советот, да биде единствен орган кој ќе врши регистрација на нивните програмски пакети; операторите да плаќаат годишен надоместок за надзорот над програмските сервиси што го спроведува Советот; и беа додадени одделни одредби во функција на заштита на интересите на корисниците на услугите на операторите. Покрај тоа, беа направени интервенции и во Казнените одредби, односно, онаму каде што за одредени членови немаше казнена одредба, таква беше предложена.

Советот партиципираше и во активностите на Министерството за транспорт и врски, во насока на имплементирање на Директивата за аудиовизуелни медиумски сервиси на Европската Унија, во домашната регулатива. Ставот на Советот по ова прашање беше дека, во услови кога Директивата целосно или делумно е вградена во националното законодавство на само една четвртина од земјите членки на Европската унија, а од земјите во опкружувањето само во Република Хрватска, потребно е внимателно да бидат согледани искуствата од примена на Директивата, па дури потоа најдобрите искуства да бидат имплементирани во националното законодавство. Ова, за да се избегнат одредени нејаснотии, како и да се разрешат одредени дилеми во примената на Директивата за кои известиле некои од регулаторите надлежни за нејзино спроведување, при редовните состаноци на Европската платформа на регулаторни тела, во која што членува Советот за радиодифузија на Република Македонија. И покрај ова, претставниците на Советот, учествуваа на сите работни состаноци во Министерството, и го дадоа својот придонес во насока на изработка на што поквалитетна регулатива.

На барање на Министерството за правда, беше даден предлог во кои случаи при одлучување, Советот да го примени институтот „молчење како одобрување“, предвиден во Законот за општата управна постапка, а во врска со Законот за радиодифузната дејност, како и одредени предлози за скратување на роковите за одлучување во постапката за регистрација на програмските сервиси.

1.2 Имплементација на Изборниот законик и активности и ставови за негови измени и дополнувања

При имплементацијата на измените и дополнувањата на Изборниот законик, во време на локалните и претседателските избори, одржани во текот на 2009 година, беа забележани одредени правни празнини, во делот што се однесува на правните можности на Советот за радиодифузија да покренува прекршочни постапки за предвремено започнување на изборната кампања. Воедно, беа констатирани и одредени противречности помеѓу Изборниот законик, како општ пропис за изборната материја, и Законот за радиодифузната дејност, како општ пропис од областа на радиодифузијата.

До Министерството за правда беа доставени предлози за измена и дополнување на Изборниот законик, и тоа: измена на ставот 3 од член 75 од Изборниот законик, во насока на изречно пропишување на надлежност на Советот за покренување на прекршочни постапки против радиодифузерите, од денот на распишувањето до денот на спроведувањето на изборите; давање овластување на Советот со посебен подзаконски акт да го регулира однесувањето на радиодифузерите во времето од распишувањето на изборите до започнувањето на изборната кампања; прецизирање на член 181 став 2 од Изборниот законик во однос на тоа кои правни лица подлежат на прекршочна одговорност, и предвидување на прекршочна одговорност за одговорните уредници кај печатените и електронските медиуми; и санкционирање на непочитувањето на член 84-а од Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик. Беше предложено и дополнување на казнените одредби, онаму каде што за прекршување на одреден член од Законикот немаше казна. За целосно усогласување на изборната медиумска регулатива, беа предложени измени и на Законот за радиодифузната дејност, кои се состоеја во бришење на член 80 и член 95 од овој закон, затоа што материјата уредена со овие членови беше регулирана со Изборниот законик.

1.3 Подзаконски акти од областа на радиодифузијата

Советот за радиодифузија на РМ, врз основа на член 75 од Изборниот законик („Службен весник на РМ” бр.40/2006, 136/08), донесе Правилник за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборната кампања („Службен весник на РМ” бр.7/09).

Со него се уредуваат условите за пристап до облиците на изборно медиумско претставување, нивното времетраење, принципите за избалансирано медиумско покривање, начинот на објавување резултати од испитувања на јавното мислење и начинот на известување за време на изборниот молк во програмите на радиодифузерите. Правилникот не навлегува во уредувачката политика, во самостојноста и независноста на радиодифузерите, што значи дека, иако радиодифузерите кои одлучиле да ја покриваат кампањата се должни да го почитуваат Правилникот, тие (во согласност со неговиот текст) носат сопствени правила за изборно медиумско претставување. Без разлика на тоа кои облици на медиумско претставување ќе ги користат - дневно-информативни емисии (вести, радио и телевизиски дневници), бесплатно претставување, посебни информативни емисии (програми наменети за информирање на граѓаните за начинот и за техниката на гласањето и за остварувањето на избирачкото право и информативно-политички програми жанровски реализирани како интервјуа, дебати или ТВ/радио соочувања), радиодифузерите на сите организатори на кампања треба да им овозможат подеднакви услови за пристап до сите облици на изборно медиумско претставување. Исто така, радиодифузерите треба да обезбедат избалансирано покривање на

изборите во сите облици на изборно медиумско претставување во согласност со принципот на пропорционалност за локалните и за парламентарните избори, според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, за членови на Советите на општините или на кандидати за пратеници, односно согласно со принципот на еднаквост за претседателските избори, за сите кандидати за претседател. Исклучок од овие два принципа има само во поглед на платеното политичко рекламирање.

За разлика од досега одржаните избори кога се носеше посебно упатство за изборниот молк, сега начинот на известување за време на изборниот молк е составен дел на Правилникот за рамноправен пристап. Во посебна глава од Правилникот се идентификувани информациите и аудио и аудио-визуелните материјали во функција на нечија изборна кампања, односно рекламните пораки преку кои се претставуваат партиски програми и партиски симболи, чие што емитување претставува прекршување на изборниот молк. Истовремено, посочено е како радиодифузерите да известуваат и за неправилности при гласањето како и за евентуални инциденти направени во или надвор од одредено гласачко место.

1.4 Подзаконски акти од други области

Во текот на 2009 година, Советот донесе повеќе подзаконски акти кои се надвор од областа на радиодифузијата, но кои подетално уредуваат одделни прашања значајни за доследна примена на одделни закони кои Советот има обврска да ги почитува.

Имено, во текот на првата половина од годината, Советот донесе Правилник за бруто плати и други надоместоци за вработените во Стручната служба, со што се обезбеди доследно спроведување на законските измени поврзани со концептот на “цела плата”, и тоа: Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување (“Сл. весник на РМ” број 142/08), Законот за изменување и дополнување на Законот за исплата на платите во Република Македонија (“Сл. весник на РМ” број 161/08) и член 4 од Законот за изменување и дополнување на Законот за работните односи (“Сл. весник на РМ” број 161/08) и притоа се водеше сметка износот на нето платата и другите примања на вработените да бидат во висина на примањата од декември 2008 година.

Во функција на примена на одредбите од Законот за работните односи, Советот донесе:

- Правилник за определување на должината на годишниот одмор на вработените во Стручната служба на Советот за радиодифузија,
- Правилник за стручно усовршување, дообразување и специјализација на вработените во Стручната служба на Советот за радиодифузија, и
- Правилник за стручно усовршување, дообразување и специјализација на членовите на Советот за радиодифузија.

Во функција на доследна имплементација на одредбите од Законот за заштита на личните податоци, беше донесен Правилник за начинот на вршење на видео надзор во Советот.

За да обезбеди почитување на одредбите од Законот за безбедност и здравје при работа и подзаконските акти од областа на безбедноста и здравјето при работа, Советот донесе Правилник за безбедност и здравје при работа.

1.5 Ставови на Советот за измени и дополнувања на друга домашна регулатива

Во врска со Предлог – текстот на Законот за авторско права и сродните права, беше доставено мислење до Министерството за култура на Република Македонија, со кое беше поддржана заложбата Република Македонија да обезбеди што е можно поефикасна законска рамка за заштита на интелектуалната сопственост, со прифаќање на искуства и модели на странски држави, пред сè земји членки на Европската Унија, и со вградување на свои искуства од досегашната примена на законските решенија во оваа област. Беше сугерирано да се преформулира член 183 став 1 од Предлог-текстот на Законот за авторско право и сродните права, на начин што ќе се утврди дека инспекцискиот надзор врз спроведувањето на одредбите од овој закон, го врши Министерството за внатрешни работи, освен во случаите кога тоа го врши друг субјект определен со друг закон.

Во насока на подобрување на легислативата за заштита на потрошувачите, беа поддржани „Предлог-насоките за подобрување на состојбите за заштита на потрошувачите при користење на услугите од јавен интерес во Република Македонија“ на Организацијата на потрошувачите на Република Македонија. Беше искажана подготвеност за учество во подготвувањето на измените и дополнувањата на оваа регулатива, во делот што се однесува на користењето на услугите од јавен интерес во Република Македонија.

1.6. Активности и ставови за состојбата на Јавниот радиодифузен сервис – МРТ и Собранискиот канал

Во функција на согледување на состојбите во Македонската Радио Телевизија, во текот на октомври 2009 година, Советот одржа средби со претставници на Управниот одбор и на Советот на ЈП Македонска Радио Телевизија, на следниве теми: финансирање на јавниот радиодифузен сервис; прецизирање на надлежностите на Управниот одбор и на Советот на Македонската Радио Телевизија, како и надлежноста на извршните директори и мисијата и програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис во постојниот и идниот радиодифузен амбиент во Република Македонија.

На прашањето, доставено од Собранието на Република Македонија – Комисија за транспорт и врски, во декември 2009 година: „Каков јавен радиодифузен сервис и е потребен на Република Македонија“, Советот предложи одредени можни решенија за надминување на актуелните финансиски, технички и организациони проблеми на Македонската Радио Телевизија. Советот сугерираше, покрај познатите начини на финансирање – радиодифузна такса, државен буџет и рекламирање, како извори на приходи на јавниот сервис, да се размислува и за можноста средствата за работа на сервисот да се обезбедат и со издвојување на одреден процент од прибраните средства врз основа на Законот за акцизи, како и за исплата на постојните долгови на МРТ од средства од буџетот на Република Македонија. Беше укажано на неопходноста од обезбедување на финансии од државниот буџет за дигитализација на продукцијата на МРТ, како и за дигитализација на нејзината архива, како културно наследство на сите заедници што живеат во Република Македонија, со напомена дека техничко-технолошкиот развој на МРТ ќе овозможи и креирање на нови услуги. Беше посочена потребата од реорганизација на јавниот сервис заради негово поквалитетно функционирање во дигитални услови.

На крајот на ноември 2009 година, Советот за радиодифузија, по барање на Собранието на Република Македонија – Совет на Собранискиот канал, достави

сугестии и предлози по предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност, во делот што се однесува на Собранискиот канал. Предлозите на Советот беа во согласност со Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во Република Македонија, и особено беа фокусирани на програмското дефинирање на Собранискиот канал и прецизирањето на програмската и уредничката одговорност. Во однос на програмскиот профил, беше истакнато дека Собранискиот канал треба да биде исклучиво наменет за емитување на активностите на Собранието на Република Македонија. Притоа покривањето на неговите активности не мора да се сведе само на преноси од седниците, туку е можен и новинарски ангажман во жанровски различни емисии. Советот искажа став дека носител на програмската одговорност треба да биде радиодифузерот што ќе го основа Собранието на Република Македонија, а носител на уредничката одговорност главниот и одговорен уредник на Собранискиот канал.

2 ДОЗВОЛИ ЗА ВРШЕЊЕ РАДИОДИFUЗНА ДЕЈНОСТ

Советот за радиодифузија на Република Македонија, тргнувајќи од насоките утврдени во Стратегијата за развој на радиодифузната дејност и Акциониот план за нејзина имплементација, за да обезбеди збогатување на плурализмот, разновидноста и квалитетот на програмите на регионално и локално ниво (Активност бр.15) и развој на непрофитниот сектор (Активност бр.17), спроведе неколку конкурси за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност.

Доделени дозволи

Советот додели 1 (една) дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа за емитување и пренос на радио програмски сервис на македонски јазик, со опфат на слушаност на подрачјето на Штип со најблиска околина (локално ниво), на образовната установа Универзитет Гоце Делчев – Штип (Одлука бр. 08-630/1 од 16.02.2009 година - “Службен весник на РМ”, бр.20/09). Програмскиот сервис е наменет за задоволување на специфичните потреби и интереси на студентската популација на подрачјето на Штип.

За истото подрачје, Советот додели и 1 (една) дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа за емитување и пренос на радио програмски сервис на турски јазик, на Културно-хуманитарната организација на Јуруците од Источна Македонија од с.Топлица, Радовиш (Одлука бр. 08-631/1 од 16.02.2009 година - “Службен весник на РМ”, бр.20/09). Програмскиот сервис е наменет за задоволување на специфичните потреби и интереси на турската немнозинска етничка заедница на подрачјето на Штип и најблиската околина.

Објавени конкурси

Во 2009 година Советот објави 4 конкурси за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност. Постапката за евалуација на пристигнатата документација не беше завршена до крајот на извештајната година.

Одземени дозволи

Советот донесе и две одлуки за одземање на дозволите за вршење радиодифузна дејност, поради неплаќање на надоместокот за дозволата за вршење радиодифузна дејност, во рокот утврден во дозволата.

Имено, врз основа на член 37 став 1 точки 2 и 5 и член 63, став 1, алинеја 4 од Законот за радиодифузната дејност, а во согласност со член 64 од истиот Закон, Советот донесе Одлуки за одземање на дозволите на: Друштвото за сателитска радиодифузија Југ ТВ ДООЕЛ Скопје (Одлука бр. 11-69/1 од 11.12.2009 година - "Службен весник на РМ", бр.148/09) и на Трговското радиодифузно друштво Телевизија НОВА ДООЕЛ Скопје (Одлука бр. 11-70/1 од 11.12.2009 година ("Службен весник на РМ", бр.148/09).

3 НАДЗОР ВРЗ РАБОТЕЊЕТО НА РАДИОДИФУЗЕРИТЕ

3.1 Мониторинг на програмските обврски на радиодифузерите

За да се утврди степенот на почитување на одредбите од Законот за радиодифузната дејност, дозволата за вршење радиодифузна дејност и подзаконските акти на Советот за радиодифузија, беше спроведен мониторинг на програмските сервиси на радио и телевизиските станици на државно, регионално и локално ниво. Со оглед на тоа што се одржаа претседателските и локалните избори, беа набљудувани програмските содржини на речиси сите радиодифузери од аспект на почитување на Изборниот законик и Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања.

Освен редовниот и мониторингот за време на избори, беа спроведени и поголем број ад хок мониторинзи на одделни емитувани програми, од кои дел беа реализирани по пријава на граѓани или на други субјекти.

Редовен мониторинг на ТВ и на радио програмските сервиси

Во рамките на редовниот мониторинг, анализирани се програмските сервиси на вкупно 46 радиодифузери и тоа:

- 15 радиодифузери на државно ниво: Првата програма на Македонска телевизија – МТВ1, 5 комерцијални ТВ станици кои емитуваат програма преку терестријален предавател (ТВ А1, ТВ Сител, ТВ Канал 5, ТВ Телма, ТВ Алсат М), 7 телевизиски станици преку сателит (Наша ТВ, ТВ Сител 3, ТВ Алфа, ТВ Скајнет Плус, ТВ АБ Канал, ТВ Канал 5+, ТВ А2) и 2 радио станици (Антиена 5 и Канал 77);

- 9 телевизии на регионално ниво – Скопје (ТВ Скај нет, ТВ К-15, ТВ МТМ, ТВ Ера, ТВ Шутел, ТВ БТР, ТВ Едо, ТВ Амазон и ТВ Крт); и

- 22 телевизии на локално ниво: на подрачјето на Тетово: ТВ Арт, ТВ Супер Скај, ТВ Менада, ТВ Коха, ТВ Кисс; на подрачјето на Битола: ТВ Тера, ТВ Меди, ТВ Орбис; на подрачјето на Радовиш: ТВ Еми и ТВ Кобра; на подрачјето на Струмица: ТВ Вис и ТВ Интел; на подрачјето на Кавадарци: ТВ Тиквешија; на подрачјето на Кочани: ТВ Канал 8 и ТВ Кочани; на подрачјето на Охрид: ТВ Морис, ТВ НТВ, и ТВМ; на подрачјето на Штип: ТВ Стар и ТВ Ирис; и на подрачјето на Струга: ТВ Спектра и ТВ Калтрина.

Се анализираше еднодневна програма, со фокус на следниве аспекти:

- почитување на законските одредби за идентификација, времетраење и инсертирање на рекламирањето;
- почитување на забраната за прикриено рекламирање во програмите;
- користење на телефонските услуги со посебна тарифа во програмите на радиодифузерите;
- почитување на правилата за спонзорство на програмите;
- почитување на правилата за заштита на малолетната публика;
- остварување на процентот за емитување програма изворно создадена на македонски јазик или на јазиците на мнозинските заедници кои живеат во

Република Македонија и на исполнувањето на квотите за емитување вокално-инструментална музика на македонски јазик, односно на јазиците на немнозинските заедници.

Беше констатирано дека речиси сите радиодифузери го прекршуваат Законот за радиодифузната дејност и подзаконските акти, а најчестите прекршувања се:

- од аспект на заштита на малолетната публика: неозначување на програмите со соодветното визуелно предупредување во текот на нивното емитување и необележување на промотивните најави за играната програма со визуелен знак што ја сигнализира категоријата програма што се најавува;
- од аспект на одредбите за рекламирање: надминување на лимитите за рекламирање во текот на еден реален час; емитување на рекламни спотови, телешопинг спотови, како и други форми на рекламирање во реалниот час кога се емитува телешопинг прозорец; емитување рекламни спотови неиздвоени од другите делови на програмата; прикриено рекламирање; изложување производи чие име или марка се видливо истакнати; непочитување на периодот од 20 минути меѓу два рекламни блока во програмите;
- од аспект на спонзорство: нејасна идентификација на спонзорот;
- од аспект на заштита на културниот идентитет: помалку од 30% програма изворно создадена на македонски јазик;
- од аспект на користење телефонски услуги со посебна тарифа: несоодветен период на емитување на програмите во кои се користат телефони со посебна тарифа (пред 17 часот); необезбедување на сите потребни информации (јасен и прегледен опис на услугата, видливо и јасно соопштување на вкупната цена на чинење и јасно назначување дали цената на чинење на услугата е од повик или од минута разговор), како и несразмерно прикажување на вкупната цена на чинење и телефонскиот број.

За сторените прекршоци, на радиодифузерите им беа упатени укажувања и истовремено беа поканети на состаноци во Советот, на кои уште еднаш беа потсетени на обврските што им произлегуваат од Законот за радиодифузната дејност, подзаконските акти и дозвоите за вршење радиодифузна дејност и беа соочени со последиците за нивното непочитување.

Посебен акцент изминатава година беше ставен врз почитувањето на Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот психички, физички и морален развој. За да обезбеди негово доследно почитување, или попрецизно, означување на програмите кои би можеле да нанесат штета во развојот на малолетниците и нивно емитување во соодветно време во текот на деноноќието во согласност со очекуваниот состав на публиката, Советот во текот на летото реализираше посети на националните медиуми. Во исто време, овие посети беа искористени и за утврдување на степенот на почитување на условите пропишани со дозволата за вршење радиодифузна дејност (технички и кадровски). Во септември, повторно беше организирана работилница со уредниците на националните терестријални и на сателитските станици.

Во ноември, на ваква работилница беа повикани уредниците на регионалните станици, а во средината на декември и на локалните станици. Во меѓувреме, беа реализирани посети на локалните ТВ станици и до крајот на годината се посетени медиумите од Битола, Охрид, Струга, Струмица, Штип, Кавадарци, Радовиш, Кочани и Тетово.

Ад хок мониторинг на одделни програми на радиодифузерите

Минатата година, беа реализирани и голем број ад хок мониторинзи на конкретни програми на радиодифузерите. Покрај тоа што изрече мерки согласно Законот, Советот повеќепати и јавно реагираше за некои прашања што произлегоа од овие анализи. Најчесто тие беа поврзани со заштитата на човековото достоинство, отвореноста на програмите за различни политички мислења и гледишта и заштитата на малолетниците во програмите на радиодифузерите (играната програма “Трева” на Канал 5, програмите “Нешто убаво” и “Црн - бел бумбар” на ТВ Сител, реалните шоу програми „Момент на вистината” на ТВ А1 и “Големиот брат” на ТВ А2, негативното политичко рекламирање за лидерот на опозиционата СДСМ емитувано на А1, Сител и Канал 5, информативната програма “Отворено со народот” емитувана на МТВ1, новогодишните програми на ТВ А1 и ТВ Канал 5 и др.). Ад хок мониторинг беше направен и на програмата на РА Форте од Тетово, поради прикриено рекламирање.

По претставка од гледач во врска со прикриеното рекламирање и однесувањето на водителот во емисијата „Ај ти замижи” која се емитува на ТВ Сител, а за да се добие одредена слика за понудата од емисии за деца во кои водителот има позначајна улога, беа анализирани неколку емисии: „Биберчиња бисерчиња” на МТВ 1, „Супер ѕвезда” на Канал 5, „Ај ти замижи” на ТВ Сител, „5+” на ТВ Телма и во „Во светот на децата” на ТВ Скајнет. Анализата резултираше со неколку сознанија кои имаат поширока важност:

- мал е обемот на емисиите за деца кои претставуваат обмислен уреднички/новинарски напор за градење телевизиски продукт насочен кон децата;
- жанровски, емисиите се многу почесто забавни отколку едукативни, а нивниот квалитет е низок;
- со оглед на крајната искомерцијализираност на најголемиот број од нив, проследена со непочитување на правилата за рекламирање и спонзорство и со зачестена појава на прикриено рекламирање, се добива впечаток дека единствени мотиви за создавањето емисии за деца е обезбедувањето финансиски средства;
- однесувањето и начинот на изразување на некои од водителите се сосема несоодветни за емисии чија целна публика (децата) е во период од животот кога го создава својот систем на вредности;
- при изборот на информации кои се емитуваат на кајрон во текот на емисиите за деца („Биберчиња бисерчиња”) не се води сметка за тоа дали нивната содржина може да ги вознемири, па дури и да им наштети на децата.

Имајќи ја предвид чувствителноста на децата како публика, Советот на радиодифузерите на чија програма беа емитувани анализираниите детски емисии им посочи дека примарните цели на емисиите за деца не смеат да бидат градењето идни потрошувачи, „полнењето” на програмата или обезбедувањето материјални средства по секоја цена. Финансискиот елемент кај комерцијалните програмски сервиси е важен, но не треба да биде и пресуден при донесувањето одлука дали и каква емисија за деца да се емитува. Многу поважен е квалитетот кој, освен што ќе исполни естетска функција, обично претставува основа за стабилна, подолгорочно достапна публика.

Изречени мерки

За прекршувањата на Законот за радиодифузната дејност (“Службен весник на РМ”, бр.100/05, 19/07, 103/08, 152/08 и 6/2010) и на подзаконските акти, поврзани со емитуваната програма на радиодифузерите, на трговските радиодифузни друштва Советот им изрече: една писмена опомена за емитување прикриено рекламирање и поднесе 2 барања за поведување прекршочна постапка.

Првото барање е за прекршување на член 71 од Законот и член 7 од Правилникот за заштита на малолетната публика, за емитување програмски содржини што можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и моралниот развој на малолетниците во несоодветен временски период од деноноќието. Другото барање за прекршочна постапка е поведено за констатирано прекршување на член 70 став 1 од Законот, односно за емитување содржини (учество на малтретиран малолетник во забавна програма) кои можат сериозно да го загрозат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите. За ова прекршување Советот, поднесе и барање за поведување, против радиодифузерот, прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок на Дирекцијата за заштита на личните податоци, поради прекршување на одредбите на член 5, став 1, алинеа 3 од Законот за заштита на личните податоци.

На јавниот радиодифузен сервис – МТВ му е изречена 1 мерка - писмена опомена со барање за објавување поради констатирано прекршување на член 97 став 1, односно поради тоа што рекламирањето не било јасно препознатливо и издвоено од другите делови на програмата со оптички или акустични средства.

3.2 Мониторинг на претседателските и локалните избори 2009

Мониторинг на медиумското покривање во периодот пред кампањата

Со Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик од 2008 година проширена е надлежноста на Советот за следење на изборното медиумско претставување на програмите на радиодифузерите, од денот на распишувањето на изборите (што за овие избори подразбираше од 10 јануари 2009 година) до завршувањето на гласањето на денот на изборите во вториот изборен круг – 5 април 2009 година.

Во периодот од 10 јануари до денот на започнувањето на изборната кампања - 2 март 2009 година, со мониторингот беа опфатени вкупно 49 радио и телевизиски програмски сервиси и тоа: 13 радио и телевизиски сервиси на државно ниво, 5 телевизиски програмски сервиси преку сателит, 9 телевизиски програмски сервиси на регионално ниво и 22 телевизиски сервиси на локално ниво. ТВ програмските сервиси на државно ниво и телевизиските програмски сервиси кои се емитуваат преку сателит се снимаа и се прегледуваа во периодот од 07:00 до 01:00 часот. ТВ програмските сервиси на регионално ниво и на локално ниво се следеа во зависност од програмските шеми на секој конкретен медиум, меѓутоа генерално во периодот од 15:00 до 24:00 часот. Радио програмските сервиси на државно и регионално ниво се следеа во периодот од 07:00 до 24:00 часот.

Целта на мониторингот беше да се согледа во која мера медиумите ги почитуваат одредбите од Изборниот законик кои се однесуваат на емитувањето изборно медиумско претставување пред официјалното започнување на изборната кампања и емитувањето реклами на државните органи и органите на општините и на градот Скопје, финансирани од Буџетот на Република Македонија, односно од буџетите на општините и на градот Скопје, во периодот од денот на донесувањето на одлуката за распишување на изборите, па сè до денот на завршувањето на изборите. Советот утврди одредени критериуми за однесувањето на медиумите во периодот пред започнување на кампањата, со толкување на поимот изборно медиумско претставување. За изборно медиумско претставување се сметаа облиците на позитивно или негативно претставување на партиски ставови и програми, односно на потенцијалните кандидати и учество во програмите на претставници од политички партии или на потенцијални кандидати на теми поврзани со изборниот процес или кога таквото учество можеше да влијае врз изборниот процес. Сепак, за да не се наруши слободата на медиумите да пренесуваат информации како и правото на граѓаните да

бидат информирани, во дневно-информативните емисии можеше да се известува за актуелните општествено-политички случувања, вклучувајќи ги и активностите поврзани со изборниот процес. Имајќи предвид дека во овој период не престануваат редовните активности на органите на власта, а за да се обезбеди колку што е можно порамноправен третман на сите политички субјекти, односно да се избегне повластена позиција на партиите на власт, начинот на известување за активностите на централната и локалната власт не смееше да биде во функција на изборната кампања на конкретен кандидат, политичка партија, односно организатор на изборна кампања.

Изречени мерки

Во рамките на своите надлежности, во периодот од денот на распишувањето на изборите, 10 јануари до денот на започнување на изборната кампања - 2 март 2009 година, за констатираните прекршувања, Советот против радиодифузерите поведе 10 (десет) прекршочни постапки и упати 11 (единаесет) укажувања. Прекршочните постапки се однесуваа на непочитување на рокот за започнување на изборната кампања, а од 11-те укажувања, 5 (пет) беа за непочитување на рокот за започнување на изборната кампања, 5 (пет) за објавени резултати од анкета без притоа да бидат содржани пропишаните елементи во Изборниот законик и 1 (едно) укажување за емитување реклами финансирани од Буџетот на РМ.

Мониторинг на медиумското покривање во периодот на изборната кампања

Мониторингот во првиот круг од изборите - од 2 до 20 март, опфати 70 телевизиски и 70 радио сервиси, а во вториот круг - од 25 март до 3 април, кога веќе беа избрани повеќемина од градоначалниците, мониторингот се редуцираше на 36 телевизиски и на 7 радио сервиси, вкупно на државно, регионално и локално ниво. Целта на проектот беше да се следи дали и колку електронските медиуми:

- ќе им овозможат на политичките партии и кандидати подеднакви услови за пристап до сите облици на медиумско претставување во време на изборната кампања;
- ќе обезбедат правично, избалансирано и непристрасно медиумско претставување;
- ќе ги почитуваат правилата за емитување платено политичко рекламирање и воопшто, правилата утврдени со Изборниот законик и со Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања.

Кај телевизиите на државно ниво (терестријално и преку сателит) се анализираше програмата емитувана од 07:00 до 01:00 часот по полноќ. Од дневно-информативните емисии се анализираа по две изданија емитувани меѓу 16:00 и 24:00 часот, во кои се концентрирани најмногу информации за изборната кампања. Кај радио програмските сервиси на државно ниво се анализираше периодот од 08:00 до 20:00 часот, со исклучок на Првиот сервис на Македонско радио, каде се анализираше периодот до 24:00 часот. Во зависност од содржината на програмата, беа анализирани по две изданија на вести на РА Канал 77 и Првата програма на Македонско радио, односно по едно издание на програмата на Македонско радио посветена на етничките заедници. Регионалните и локалните телевизиски сервиси се анализираа од 16:00 до 24:00 часот, а регионалните и локалните радио станици се анализираа во периодот од 09:00 до 18:00 часот. Од дневно-информативните емисии се следеше едно (централно) издание. Радиодифузерите на локално (и дел од радијата на регионално

ниво) се анализираа со посебно подготвени прашалници, кои ги пополнуваа надворешните соработници.

За првпат во период од 20 дена паралелно се одвиваше кампања за два изборни циклуса – за претседателски и за локални избори.

Вестите беа најчесто користена категорија програма за покривање активности за време на изборната кампања и за претседателските и за локалните избори: информативните редакции на 49 телевизиски програмски сервиси (12 со национален – земски или сателитски опсег; 5 регионални и 32 локални) и на 20 радио програмски сервиси (4 со национален опсег и 16 локални) се ангажираа да го претстават политичко-партискиот предизборен ангажман.

Бесплатното политичко претставување како опција го понудија 12 телевизиски програмски сервиси (МТВ1 и 11 приватни локални станици) и 5 радио сервиси (Првиот сервис на Македонското радио, Каналот на етничките заедници – програмите на турски и на ромски јазик и 3 локални радиостаници).

Дебатите, како простор за соочување на политички ставови во овој изборен процес, ги отворија 7 радио сервиси (три на државно ниво, две регионални и 2 локални радиостаници), и 26 телевизиски програмски сервиси (9 со национален опсег, 2 со регионален и 15 со локален опсег на гледаност).

Интервјуата, како непосреден пристап на политичката понуда до гласачкото тело, се евидентирани на 37 телевизиски сервиси (11 национални, 5 регионални и 21 локални) и на 9 радио сервиси (4 национални и 5 локални).

Информативните програми, кои низ аналитички пристап се обидоа да ги прикажат аспектите на предизборната кампања, се појавуваат кај 3 радио сервиси (2 со национален и едно со локален опсег на слушаност) и кај 22 телевизиски сервиси (7 национални, 2 регионални и 13 локални).

Програми кои не беа директно поврзани со изборите, (главно, забавни програми за кои беше интересно да ги презентираат политичките кандидати вон нивниот стриктно политички профил), мониторингот неше насочен кон 8 телевизиски сервиси (6 национални, 1 регионална и 1 локална).

Платено политичко рекламирање, составено главно од политички изборни спотови, снимки од митинзи на политичките субјекти, или химни на политичките партии, бележиме кај 55 телевизии (9 национални, 7 регионални и 39 локални) и кај 54 радија (3 национални, 8 регионални и 43 локални).

Изречени мерки

За време на првиот круг од изборната кампања, кој траеше од 2 март до 20 март 2009 година, Советот поведе 5 (пет) прекршочни постапки и упати 18 (осумнаесет) укажувања за сторените прекршувања од страна на радиодифузерите.

Прекршочни постапки беа поведени поради: неизбалансирано покривање на активностите на организаторите на изборна кампања; непочитување на правилата за емитување платено политичко рекламирање; објавување резултати од испитување на јавното мислење по законски дозволеният рок; користење посебни информативни емисии како облик на платено политичко рекламирање; и за учество на уредник на телевизија во активностите на еден од организаторите на изборната кампања.

Укажувањата беа за: емитување реклами финансирани од Буџетот на РМ; учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање; појавување на кандидат за член на Совет на општина во својство на водител на радио емисија; присуство на елементи на национална нетрпеливост во вести; емитување платено политичко рекламирање кое не е соодветно и видливо означено во текот на целото времетраење на емитувањето, и без да биде јасно издвоено со најавна и одјавна шпица од другите делови на програмата; емитување платено политичко рекламирање во посебна информативна емисија; недоследно почитување (во дневно-информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на

еднаквост за претседателските избори; и емитување спот кој содржи непристоен (вулгарен) говор, во несоодветен период од деноноќието (спотот за кандидатот за претседател Љубомир Данаилов – Фрчкоски, наранчан од ВМРО-ДПМНЕ).

Врз основа на спроведениот мониторинг на медиумското покривање за време на вториот круг од претседателските и локалните избори - од 25 март до 3 април 2009 година, беа поведени 6 (шест) прекршочни постапки, и тоа поради: неизбалансирано покривање на активностите на организаторите на изборна кампања во рамките на вкупно емитуваната програма на радиодифузерите; неизбалансирано покривање на активностите на организаторите на изборна кампања во посебни информативни емисии; за користење на посебни информативни емисии како облик на платено политичко рекламирање; и за емитување платено политичко рекламирање повеќе од две третини, односно повеќе од 10 минути на еден реален час за еден учесник во изборната кампања.

Мониторинг на изборниот молк

За време на изборниот молк се снимаа и се набљудуваа програмите на сите анализирани медиуми.

За сторените прекршувања во деновите на изборниот молк (21 и 22 март 2009 година), Советот поведе 3 (три) прекршочни постапки и упати 2 (две) укажувања. Прекршочни постапки беа поведени за: емитување прилози од прес-конференции на политички партии; емитување изјава на кандидат за градоначалник на Скопје; и емитување изјави на кандидат за претседател и изјава на претставник на Владата. Укажувања беа упатени за: емитување информација во вести со снимка од вонредна седница на Владата; и емитување инсерти во кои се гледа билборд со кандидат за градоначалник.

Во деновите на изборниот молк (4 и 5 април 2009 година), беа констатирани ненамерни и незначителни пропусти од страна на радиодифузерите, кои не влијаеја врз изборниот процес. Затоа, Советот упати 5 (пет) укажувања на радиодифузерите кај кои беа констатирани пропустите.

Советот за радиодифузија од ОБСЕ-ОДИХР доби највисоки оценки за професионалното покривање на изборите.

3.3. Надзор врз исполнувањето на условите утврдени со дозволата за вршење радиодифузна дејност

Надзорот врз исполнувањето на условите утврдени со дозволата за вршење радиодифузна дејност, започнат во 2008 година со посета на радиодифузерите на државно и регионално ниво, со зголемен интензитет продолжи и во 2009 година со посета на радиодифузерите на локално ниво. Беше усвоен план за мониторинг, и во периодот од 15.10.2009 до 31.12.2009, беа посетени 24 локални телевизии од градовите Битола, Тетово, Струмица, Радовиш, Кавадарци, Штип, Кочани, Охрид и Струга. Со овој мониторинг беа опфатени следните телевизии: ТВ Орбис, ТВ Тера и ТВ Меди од Битола; Супер Скај телевизија, ТВ Менада, ТВ Кисс, ТВ Коха и ТВ Арт од Тетово; ТВ Вис и ТВ Интел од Струмица; ТВ Кобра и ТВ Еми од Радовиш; КТВ 41 Кавадарци и ТВ Тиквешчија од Кавадарци; ТВ Ирис и ТВ Стар од Штип; ТВ Канал 8 и ТВ Кочани од Кочани; ТВ М, ТВ Морис и НТВ телевизија од Охрид; ТВ Арт, ТВ Калтрина од Струга и ТВ Спектра (од Лабуништа). За да се утврди во која мера ги исполнуваат обврските во поглед на програмските стандарди утврдени во законот, беше снимен и анализиран емитуваниот програмски сервис на радиодифузерите во траење од еден ден. Исто така, предмет на надзорот беше исполнувањето на техничките барања утврдени со подзаконските акти и со анексот во дозволата за вршење радиодифузна дејност; исполнувањето на обврската за наплата

на надоместокот за дозволата за вршење радиодифузна дејност; сопственичката структура; економско-финансиското работење, и бројот и структурата на вработените.

Генерални заклучоци за утврдените состојби во локалната радиодифузна сфера

- Од технички аспект, најголем дел од телевизиите ги следат технолошките трендови, но кај најголем дел радиодифузерите просторните услови се несоодветни, особено студиските простори кои се нестандардизирани и со мала површина.
- Прикажаниот кадровскиот потенцијал најчесто е доволен по бројка, но не секогаш е квалитетен, со соодветно образование и во најголем дел станува збор за хонорарни ангажмани. Поради рецесијата, забележани се зачестени отпуштања и намалување и доцнење на исплатата на платите и хонорарите.
- Локалниот рекламен пазар се карактеризира со мал обем, ниски цени и меѓусебна нелојална конкуренција, која ги дампингува износите на рекламните пакети до понижувачко ниво од седумстотини денари до илјада денари за месечно емитување. Ваквите состојби продуцираат функционирање со низок интензитет од кадровски, технички и секаков друг аспект. Кај најголем дел од локалните радиодифузери не постои интерес за развој и инвестиции во нова опрема, ангажирање и обука на кадар и нивното работење се сведува само на ситни, лични егзистенцијални потреби на сопствениците. Со тоа се попречува заинтересираните радиодифузери да го професионализираат, развиваат и прошират медиумскиот бизнис. Тие се лимитирани од високиот трошок на нивното работење од една страна и малиот прилив на средства од реклами и спонзорства поради нелојалната конкуренција, од друга страна. Тоа сите локални трговски друштва ги прави лесно подложни на политички влијанија и манипулација.
  - Државата / Владата со своите кампањи во локалните медиуми е присутна многу помалку во споредба со националните радиодифузери.
  - Значителен дел од локалните радиодифузери не ја почитуваат законската обврска за снимање и архивирање на својата програма.
  - Речиси сите до еден од посетените медиуми сметаат дека со укинувањето на проектите од јавен интерес изгубиле значаен финансиски извор за опстојување и обезбедување на квалитетна програма.
    - Сите до еден ја потенцираат ограниченоста на локалните средини со квалитетен технички и новинарски кадар.
    - Мониторингот покажа дека постојат и радиодифузни субјекти на локално ниво кои имаат проблеми со исполнувањето на основните услови за функционирање како медиум, и дека треба да се преиспита понатамошната оправданост на лиценците.
- Со оглед на фактот дека до крајот од извештајната година со мониторингот беа опфатени дел од радиодифузерите на локално ниво, беше заклучено да се продолжи со надзорот и кај другите локални и регионални телевизији, но и кај радијата, по што ќе следат конечни заклучоци и постапувања во врска со оваа активност. Беше потенцирана потребата од набавка на дополнителна мобилна техничка опрема која на Советот ќе му овозможи редовно, непречено и квалитетно мониторирање и надзор.

4 НАДЗОР ВРЗ РАБОТЕЊЕТО НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ

4.1 Регистрација на програмските пакети

Во текот на 2009 година беа издадени вкупно 92 потврди за регистрација на 87 аналогни и 5 дигитални програмски пакети. Бројот на телевизиски програмски сервиси што ги нудат операторите на јавни комуникациски мрежи, во секој од своите пакети, се движи од 30 до 80.

На листата на домашни телевизиски програмски сервиси, регистрирани од Советот, заклучно со 31.12.2009 година, се наоѓаа 19 домашни телевизиски програмски сервиси со национално покривање, 9 домашни телевизиски програмски сервиси со регионално покривање и 47 домашни телевизиски програмски сервиси со локално покривање, а бројот на странските телевизиски програмски сервиси изнесуваше 189. Во редот на странските телевизиски програмски сервиси се наоѓаа познати паневропски и светски телевизиски канали. Пред крајот на 2009 година беа активирани и филмски премиум канали.

Заклучно со 31.12.2009 година, работеа 58 кабелски оператори (не сметајќи ги тука нивните подружници), еден ИПТВ оператор, еден оператор на дигитални мултиплекси за дигитален терестријален пренос на телевизиски програмски сервиси (ДВБ – Т) и еден оператор за сателитски прием на телевизиски програмски сервиси.

Мнозинството оператори на јавната комуникациска мрежа, во текот на извештајната година, нудеа пакети услуги, односно кабелска телевизија, интернет и фиксна телефонија заедно.

Во функција на проверка на правните можности за реемитирање на одредени странски телевизиски програмски сервиси во јавните комуникациски мрежи во Република Македонија, Советот, освен контактите со Министерството за култура, оствари и контакти со повеќе регионални и локални застапници на странските телевизиски програмски сервиси емитувани преку сателит и иматели на права на филмски, спортски и други програми. При тоа, Советот и понатаму остана на заложбите утврдени во Стратегијата, Република Македонија да воведо регистар на овластени застапници на домашните и странските телевизиски програмски сервиси и имателите на права.

4.2 Мониторинг на пакетите програмски сервиси на јавните комуникациски мрежи

Минатата година беа извршени повеќе мониторинзи на работењето на сите оператори на јавни комуникациски мрежи, заради контрола на претходно утврдените прекршувања, односно претходно изречените налози за исклучување на одредени програмски сервиси кои биле емитувани спротивно на законските одредби.

При спроведените надзори беше констатирано дека најголем дел од прекршувањата се однесуваа на непочитувањето на член 109 став 4 од Законот за радиодифузната дејност, односно незаконско реемитирање програмски сервиси без претходно регистрирање во Советот и без обезбедени договори за регулирани авторски и сродни права. Освен тоа, одредени програмски сервиси беа реемитирани спротивно на условите наведени во потврдите за регистрација. Покрај проверката за регулираните авторски права, надзорот беше и во насока на контролирање и на другите законски обврски кои требаше да ги почитуваат операторите на јавни комуникациски мрежи. Станува збор за следните законски обврски: реемитирање на програмски сервиси со порнографска содржина исклучиво во кодирана форма;

реемитирање на програмските сервиси на оригиналниот јазик на кој тие се произведени или на македонски јазик доколку се титлувани на јазик различен од јазикот на кој оригинално се произведени; како и задолжително реемитирање на програмските сервиси на Македонската Радио Телевизија, како сервиси финансирани од радиодифузната такса.

Налози за исклучување програмски сервиси и поведени прекршочни постапки

По утврдените повреди на Законот, до операторите на јавни комуникациски мрежи, беа упатени 16 (шеснаесет) налози за исклучување на нерегистрираните програмски сервиси. По спроведувањето на контролните мониторинзи, за непостапување по налозите на Советот, беа поведени 4 (четири) прекршочни постапки.

Други преземени активности

Имајќи предвид дека надзор над спроведувањето на одредбите од Законот за радиодифузната дејност во поглед на почитувањето на авторското право и сродните права врши Државниот пазарен инспекторат, до овој орган беа поднесени 12 (дванаесет) барања за инспекциски надзор. Овие барања беа упатени и до Координативното тело за заштита на интелектуалната сопственост.

Заради воспоставување зголемена правна свест и дисциплина во работата на јавните комуникациски мрежи; обезбедување лојална конкуренција меѓу операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на аудиовизуелни медиумски сервиси на барање; потврдување на заложбата за спречување на пиратеријата и уредување на обврските на давателите на аудиовизуелни медиумски сервиси на барање, во услови на непостоење на домашна законска регулатива за овој вид сервиси, во февруари 2009 година беа склучени Протоколи за обврските на операторите на јавни комуникациски мрежи во однос на преносот на програмски сервиси и обезбедувањето аудиовизуелни медиумски сервиси на барање, помеѓу Советот за радиодифузија, како регулатор, и следниве оператори на јавни комуникациски мрежи: Македонски Телеком АД – Скопје, Кејбл тел ДООЕЛ – Скопје, СИЗ МК – Нет – Скопје и СИЗ Мактелко – Битола.

5 РАДИОДИФУЗЕН ПАЗАР

За да се добијат сеопфатни сознанија за состојбата во која се наоѓа радиодифузната индустрија, Советот за радиодифузија еднаш годишно изработува анализа на пазарот на радиодифузната дејност. Во 2009 година, беше изработена Анализа на пазарот на радиодифузната дејност за 2008 година, која го опфати економското работење на субјектите на телевизискиот и на радискиот пазар, пазарот на огласување и структурата на сопственоста на радиодифузерите.

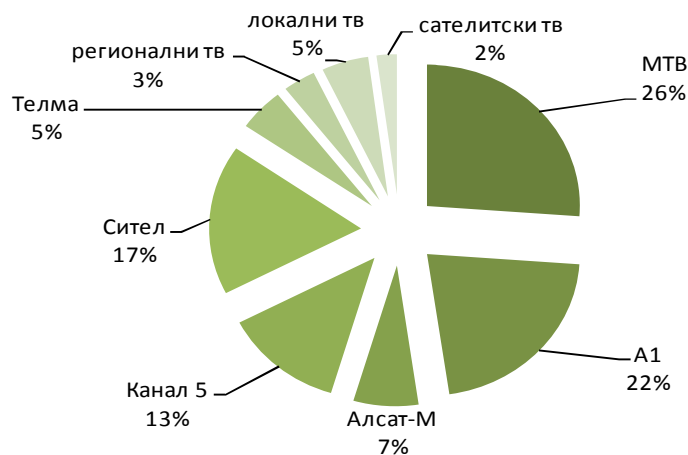
Податоците за економско-финансиското работење ги приложија самите радиодифузери, на соодветен образец изработен од Советот за радиодифузија. Валидноста на податоците од образецот беше споредбено проверена со податоците од завршните сметки кои радиодифузерите ги доставуваат до Централниот регистар на Република Македонија, а копија доставуваат и до Советот.

Податоците за вредностите на пазарот на телевизиско огласување, беа добиени од истражувачката агенција AGB Nielsen Media Research од Скопје.

5.1 Телевизиски пазар

Вкупните приходи што се остварени во телевизиската индустрија во целина изнесуваат 2.341.114.753,00 денари. Највисоко учество во вкупните приходи имаат телевизиите на државно ниво (92 %). Регионалните телевизији оствариле најмал дел (3 %), а локалните 5 % од вкупните приходи.

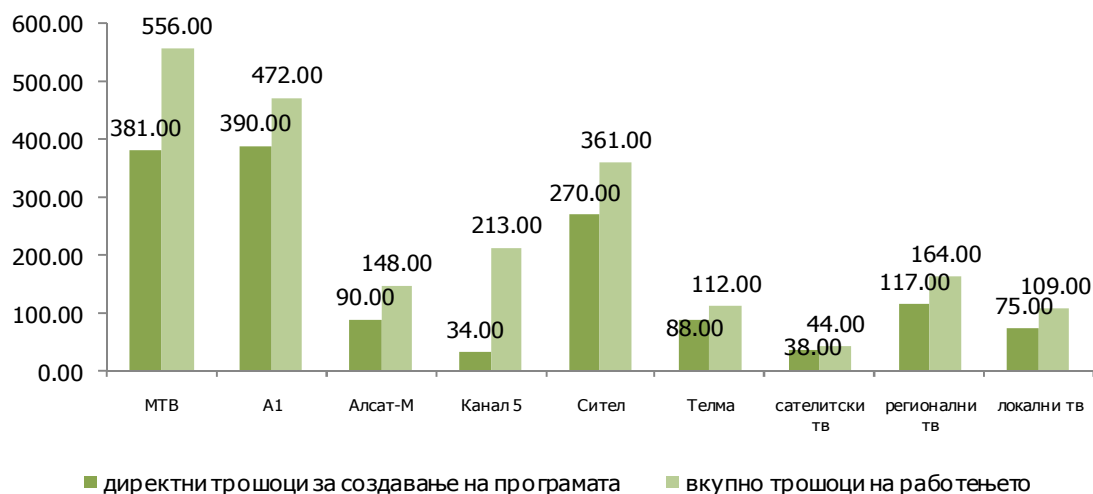
Удел во вкупните приходи во ТВ индустријата во 2008 година

Извор: Совет за радиодифузија

Во 2008 година, во телевизиската индустрија направени се вкупни трошоци во износ од 2.179.207.193,00 денари, односно 29,79 % повеќе отколку во претходната година. Најголем дел од овие средства биле наменети за создавање и купување програма.

Вкупни трошоци и трошоци за создавање на програмата

Извор: Совет за радиодифузија

Во 2008 година, во телевизиската индустрија во целина, остварена е добивка во износ од 121.252.993,00 денари. Македонската телевизија за првпат по 2004 година остварила позитивен финансиски резултат од работењето, а приватниот сектор двојно

ја зголемил добивката во однос на претходната година. Вкупно 42 телевизиски станици оствариле позитивен финансиски резултат, а 24 работеле во загуба.

Во 2008 година, во телевизиската индустрија во целина, биле вработени вкупно 1753 лица, од кои 520 во Македонска телевизија, а 1233 лица во приватниот сектор. Најголем дел од ангажираните лица биле новинари (31,4 %).

Приказ 2.7 Број и структура на вработените во ТВ секторот

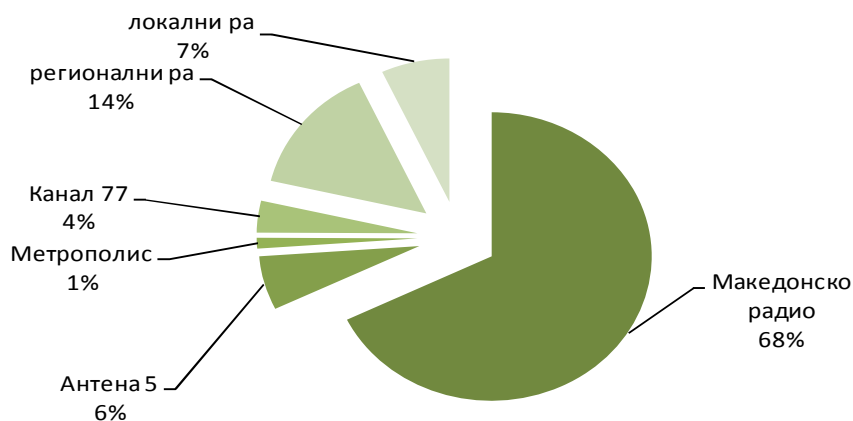
Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	друго	редовен работен однос	хонорарен
Новинари	550	391	155	4	435	115
Технички кадар (инженери и техничари)	284	55	215	14	225	59
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	457	100	338	19	377	80
Други кадри	462	126	286	50	350	112
ВКУПНО	1753	672	994	87	1387	366

Извор: Совет за радиодифузија

5.2 Радиски пазар

Приходите што ги оствариле сите субјекти на радиската индустрија во 2008 година, изнесуваат 434.434.421,00 денари. Приходите на Македонското радио претставуваат 67,81 % од оваа сума, приходите на приватните радиостаници на државно ниво 10,83 %, на регионалните радиостаници 14,45 %, а на локалните радиостаници 6,91 % од вкупните приходи.

Приказ 3.4 Удел во вкупните приходи во радиската индустрија во 2008 година

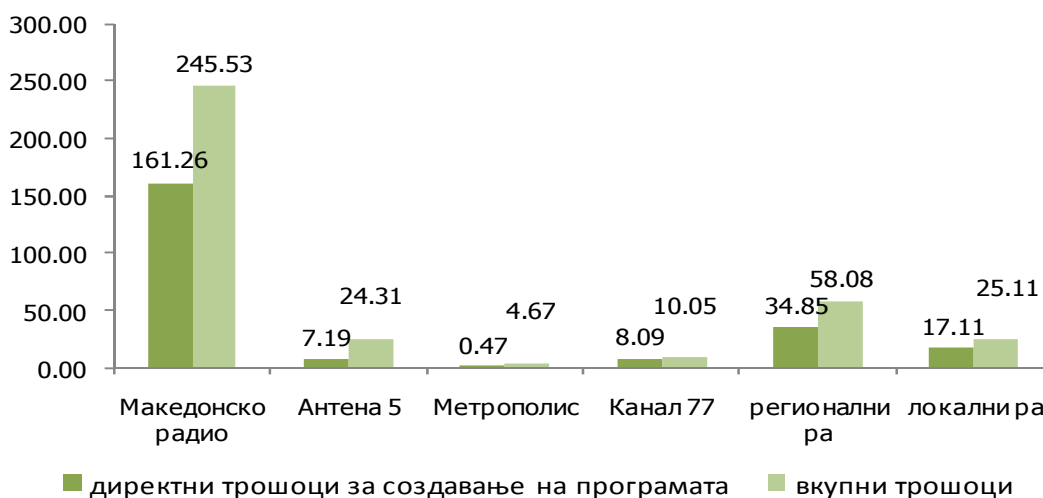

Извор: Совет за радиодифузија

Вкупните трошоци што во 2008 година ги направиле сите субјекти на радиската индустрија изнесуваат 367.744.131,00 денари. Најголем дел од вкупните трошоци се направени од радиостаниците што емитуваат програма на државно ниво (77,38 %). Регионалните радиостаници направиле 15,79 %, а локалните само 6,83 % од вкупните трошоци.

Вкупни трошоци и трошоци за создавање на програмата во 2008

Извор: Совет за радиодифузија

Вкупно остварениот резултат од работењето на сите субјекти на радиската индустрија е добивка во износ од 56.964.919,00 денари. Македонско радио во периодот за првпат во последните пет години остварило позитивен финансиски резултат, а приватните радиостаници речиси двојно ја зголемиле добивката. Од вкупно 68 радиостаници, 50 оствариле позитивен финансиски резултат, а останатите работеле во загуба.

Во 2008 година, вкупниот број вработени во радиската индустрија изнесувал 525 лица, од нив 295 во Македонското радио и 230 во приватните радиостаници.

Најголем дел од вработените биле новинарски кадар (44 %), речиси 21 % биле технички кадар, 19 % реализаторски кадар и 16 % други кадри (административно стручен кадар, вработени за одржување на хигиената, безбедноста и др.)

Број и структура на вработените во радиската индустрија

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	друго	редовен работен однос	хонорар
Новинари	232	147	74	11	204	28
Технички кадар (инженери и техничари)	108	30	71	7	81	27
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	100	23	71	6	80	20
Други кадри	85	21	52	12	79	6
ВКУПНО	525	221	268	36	444	81

Извор: Совет за радиодифузија

5.3 Пазар на огласување

Во 2008 година, главни огласувачки индустрии, биле: телекомуникациската индустрија, индустриите за производство на безалкохолни пијалаци и храна, автомобилската индустрија, хемиската индустрија (детергенти и шампони),

банкарскиот сектор, а значаен удел имаат и политичкото огласување и хуманитарните акции. Десетте огласувачи што најмногу се огласувале во 2008 година се: Т-Мобиле, Влада на РМ, Кока-Кола, Проктер&Гембл, Космофон, ВИП, Макпетрол, Вриглис, Автонова и Аутомотив груп.

5.4 Истражувања на мислењата на публиката

За да обезбеди прецизни и валидни податоци за мислењето на телевизиската и радио публиката во однос на понудените содржини, Советот нарача истражување од специјализирана агенција. Резултатите од истражувањето, му овозможуваат на Советот увид во следниве аспекти: начин на прием на сигнал и техничка опрема на домаќинствата, обрасци на употреба и ставови за вестите на домашните станици, оценка за квалитетот на одделни емисии, навики на гледање и ставови за рекламирањето, ставови за платена политичка програма, навики и вкусови на публиката во поглед на музиката и за родителска контрола во семејствата во кои има малолетни деца.

6 СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ТРГОВСКИТЕ РАДИОДИФУЗНИ ДРУШТВА

6.1 Карактеристики на сопственичката структура

Податоците за сопственичката структура на трговските радиодифузни друштва се обезбедени врз основа на увидот во базата на податоци на Централниот регистар на Република Македонија¹.

Телевизија

Од вкупно пет телевизиски станици што емитуваат програма на територијата на целата држава преку терестријален предавател, две се во сопственост на физички лица, две во сопственост на правни лица, а една во мешовита сопственост. На територијата на целата држава дозвола за емитување програма преку сателит имаат вкупно четиринаесет телевизии. Од нив, пет се основани од физички лица, шест од правни, а три се во мешовита сопственост.

Од десетте регионални телевизии, шест се во сопственост на физички лица, три во сопственост на правни лица и само една во мешовита сопственост.

Најголем број од локалните телевизии се основани од едно или повеќе физички лица (четириесет и три телевизии), три од правни лица, а во мешовита сопственост е само една телевизиска станица.

Радио

Од трите комерцијални радио станици на државно ниво, две се во сопственост на физички лица, а една во сопственост на правно лице.

Сите шеснаесет радиостаници на регионално ниво се во сопственост на физички лица.

Од вкупно четириесет и девет комерцијални радио станици на локално ниво, само едно е во сопственост на правно лице, а сите други се во сопственост на физички лица.

¹ Деталните податоци за сопственичката структура на трговските радиодифузни друштва се дадени во прилог на крајот на овој Извештај.

6.2 Промени во сопственичката структура

Во текот на 2009 година, промена на сопственичката структура извршија вкупно дванаесет радиодифузери (две радиостаници и десет телевизии).

Промената што беше направена кај Трговското радиодифузно друштво Алсат-М ДОО од Скопје, не го надминуваше прагот од 10 % од основната главнина на друштвото, па согласно законските одредби доволно беше само да се извести Советот. Имено, по смртта на еден од основачите, лицето Веби Велија, а согласно оставинската постапка, уделот на ова лице во висина од 0,25 % од основачкиот капитал на радиодифузерот, премина на неговиот законски наследник, физичкото лице Ферик Велија.

Останатите единаесет радиодифузери, извршија промена на сопственичката структура што го надминуваше прагот од 10 % од основачкиот капитал, па согласно член 17 од Законот, потребно беше претходно да добијат одобрение од страна на Советот.

Радифузното трговско друштво РАДИО РОСА-АБ ДОО од Скопје, поднесе барање за одобрение за промена со кое од сопственичката структура истапуваат физичките лица Борче Нечовски и Миле Шулевски, а единствен сопственик на РТД РАДИО РОСА-АБ од Скопје останува да биде физичкото лице Александар Димитров од Скопје. Советот ова барање го одобри со Одлука бр. 02-888/1 од 3 март 2009 година.

На 18 мај 2009 година, со Одлука бр.02-1992/1, Советот го одобри барањето за промена на сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво НОВА ДООЕЛ од Куманово. Со оваа промена, од сопственичката структура на радиодифузерот целосно истапи дотогашниот единствен основач, правното лице Друштво за културни активности ГЛОВИНГФЛАМЕ ДООЕЛ Скопје, а пристапи правното лице Друштво за производство, трговија и услуги ИТЗ ЦЕНТАР ДООЕЛ увоз-извоз од Скопје.

Трговското радиодифузно друштво ТВ ЕРА ДООЕЛ од Скопје, побара одобрение за целосно истапување на единствениот основач, правното лице БАЛКАН МЕДИА ГРУП ЛИМИТИД од Лондон и пристапување на правното лице Нова Телевизија – Први Частен Канал АД од Софија, Бугарија. Оваа промена Советот ја одобри со Одлука бр.02-3454/1 од 14 октомври 2009 година.

Трговското радиодифузно друштво Телевизија КРТ ДООЕЛ од Скопје, до Советот достави барање за одобрение за промена на сопственичката структура, со кое беше побарана согласност за пристапување на физичкото лице Благој Механџиски, со пренос на уделот во основната главнина на радиодифузерот. По одобрувањето на оваа промена од страна на Советот, со Одлука бр.02-3221/1 од 18 септември 2009 година, основачи на радиодифузерот се физичкото лице Биљана Зафировска, со учество од 49 % и физичкото лице Благој Механџиски, со учество од 51 % во основачкиот капитал.

На 8 октомври 2009 година, до Советот беше доставено барање за одобрение за промена на сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво ТВ МТМ Дасто ДООЕЛ од Скопје. Беше побарана согласност за целосно истапување на единствениот основач, правното лице Друштво за извоз-увоз, производство, промет и услуги во прометот ДАСТО од Скопје, во сопственост на физичкото лице Давчев Стојан, и пристапување на физичкото лице Давчев Стојан од Скопје, како единствен основач. Оваа промена Советот ја одобри со Одлука бр.11-46 од 8 октомври 2009 година.

Трговското радиодифузно друштво Радио Равел од Скопје побара одобрение за промена на сопственичката структура, односно за целосно истапување на правното

лице ДРП Раола ДОО од Скопје и пристапување на физичкото лице Влатко Милев од Скопје како единствен основач на радиодифузерот. На 14 октомври 2009 година, Советот донесе Одлука за давање одобрение за промена на сопственичката структура (02-3453/1).

Во декември 2009 година, од страна на Трговското радиодифузно друштво МНЦ ТВ ДООЕЛ од Скопје беше доставено барање за одобрение за промена на сопственичката структура. Беше побарано одобрение за целосно истапување на правното лице Друштво за трговија, производство и услуги МНЦ МЕДИА ДООЕЛ од Скопје, а за пристапување на физичките лица Александра Гавриловска и Весна Китанова. На 9 декември 2009 година, Советот донесе Одлука бр.11-61 со која ја одобри оваа промена.

Со Одлука бр.11-62 од 9 декември 2009 година, Советот го одобри барањето за промена на сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво Џангл ТВ ДООЕЛ од Скопје, со која од сопственичката структура на ова правно лице целосно истапи Друштвото за производство, трговија и услуги ЏАНГЛ МЕДИА ДООЕЛ од Скопје, а како единствен основач пристапи физичкото лице Миле Ѓошевски.

На 25 декември 2009 година, Трговското радиодифузно друштво ПРОТЕЛ ДООЕЛ од Пробиштип, побара согласност за целосно истапување на физичкото лице Илија Петров, од сопственичката структура на радиодифузерот и пристапување на физичкото лице Чедо Петров. Оваа промена Советот ја одобри со Одлука бр.03-79 од 29 декември 2009 година.

Спротивно на член 17 став 2 од Законот, две трговски радиодифузни друштва извршија промена на сопственичката структура, без претходно да побараат одобрение од страна на Советот. Имено, од сопственичката структура на ТРД ТВ АРТ КАНАЛ Струга ДООЕЛ истапило правното лице „А7 Компани“ од Струга, а пристапило физичкото лице Уран Туда од Струга. Од сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА ТИКВЕШИЈА ДООЕЛ од Кавадарци целосно истапило физичкото лице Златко Ѓорчев, а како единствен основач на радиодифузерот пристапило физичкото лице Никола Ѓорчев. Согласно своите надлежности што произлегуваат од член 37 став 1 точка 8 од Законот, Советот на овие два радиодифузери им изрече мерка писмена опомена.

6.3 Транспарентност на сопственичката структура

Согласно препораките на Советот на Европа, а со цел јавноста да добие сознанија за тоа кој ги поседува и како се финансираат радиодифузните медиуми, во Законот за радиодифузната дејност е предвидена обврска за радиодифузерите во поглед на транспарентноста на сопственичката структура и на изворите на финансирање.

Согласно член 20 став 1 од Законот за радиодифузната дејност, радиодифузерите беа должни најдоцна до 31 март да ги објават податоците за сопственичката структура и за изворите на финансирање во претходната година и тоа, во еден дневен весник и на сопствената програма. Советот утврди три различни датуми во годината (31 март, 30 јуни и 31 октомври), на кои радиодифузерите беа должни овие податоци да ги објават само на сопствената програма. На оние радиодифузери што не ја исполнија оваа обврска, Советот согласно своите законски надлежности им изрече мерки, и тоа по овој основ во 2009 година беа изречени 10 мерки - писмена опомена, 5 мерки - писмена опомена со барање за објавување, 7 мерки - временна забрана за емитување на програмскиот сервис од осум дена, 1 мерка - временна забрана за емитување на програмскиот сервис од шеснаесет дена и 1 мерка - временна забрана за емитување на програмскиот сервис од триесет дена.

7 ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА РАЗВОЈ НА РАДИОДИFUЗНАТА ДЕЈНОСТ

Беа преземени низа активности насочени кон реализирање на задачите/приоритетите утврдени во Стратегијата за развој на радиодифузната дејност и Акциониот план за нејзина имплементација.

Со цел збогатување на плурализмот и разновидноста на програмите во комерцијалниот телевизиски сектор на државно ниво, Советот распиша конкурс за доделување 1 (една) дозвола за телевизиски програмски сервис преку сателит на албански јазик, што ќе може да се дистрибуира и на подрачјето на Република Македонија.

За прв пат од донесувањето на постојниот Закон за радиодифузната дејност, распиша и конкурс за доделување 3 (три) дозволи за емитување и пренос на телевизиски програмски сервиси на локално ниво преку јавна комуникациска мрежа – кабел.

Советот распиша и конкурс за доделување 9 (девет) дозволи за аналогно терестријално емитување на радио програма на локално ниво.

Тргувајќи од насоките утврдени во Стратегијата и Акциониот план за развој на непрофитниот сектор, Советот додели:

- 1 (една) дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа за емитување и пренос на радио програмски сервис на македонски јазик, со опфат на слушаност на подрачјето на Штип со најблиската околина (локално ниво), на образовната установа Универзитет "Гоце Делчев" – Штип, за задоволување на специфичните потреби и интереси на студентската популација на подрачјето на Штип; и

- 1 (една) дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа за емитување и пренос на радио програмски сервис на турски јазик, со опфат на слушаност на подрачјето на Штип со најблиската околина (локално ниво), на Културно хуманитарната организација на Јуруците од Источна Македонија од с.Топлица, Радовиш, за задоволување на специфичните потреби и интереси на турската мнозинска етничка заедница на подрачјето на Штип и најблиската околина

Покрај тоа, Советот објави конкурс за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа - за радио на локално ниво за задоволување на специфичните потреби и интереси на студентската популација на подрачјето на Битола.

Во насока на имплементација на Стратегијата во делот што се однесува на јакнење на административниот и институционалниот капацитет на Советот, беа реализирани неколку вработувања во Стручната служба. Беа поддржани и одделни иницијативи на вработени за стручно доусовршување, а исто така беа спроведени и група обуки во функција на јакнење и развивање на човечките ресурси на Советот: „Преку подобрување на деловните вештини до поефективна работна средина“. За зголемување на техничкиот капацитет на Советот, беше набавена современа ИКТ опрема со што се зголеми квалитетот на мониторингот.

Дигитализацијата на радиодифузијата беше еден од носечките сегменти на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во Република Македонија за периодот 2007 – 2012 година.

Процесот кој започна во ноември 2008 година со стартот на ИПТВ телевизијата на АД Македонски телеком – Скопје, продолжи и во 2009 година со почеток на дигиталната терестријална телевизија. Беше користена технички перспективната и доминантна MPEG – 4 компресија, на трите мултиплекси на АД Словенчки телеком, односно „One“ и Диги плус мултимедиа – Скопје во негов состав.

Во ноември 2009 година стартуваше Тотал ТВ Македонија, како оператор кој нудеше сателитски прием на пакет од платени и бесплатни телевизиски и радио програмски сервиси, по принципот „Директно до дома“ (Direct to home), за сите заинтересирани претплатници од Република Македонија, меѓу кои и од оние делови каде се технички достапни другите јавни комуникациски мрежи.

Кабелските оператори „Кејблтел“ – ДООЕЛ - Скопје и „Роби“ – ДООЕЛ – Штип, го започнаа процесот на дигитализација на преносот на програмските сервиси преку нивните мрежи. Ним им се придружија и други оператори од внатрешноста на Република Македонија, свесни за техничките и другите предности на дигитализацијата.

Сите овие активности, реализирани во рамките на процесот на дигитализацијата, овозможува на публиката во Република Македонија во 2009 година да и станат технички достапни голем дел аудиовизуелни медиумски сервиси и линеарни и нелинеарни: видео на барање - Видеотека и НВО digital - како и услугите од видот Pay per view (Плати за да гледаш).

Законските обврски на радиодифузерите за емитување изворно создадена програма и вокално-инструментална музика на македонски јазик или на јазиците на мнозинските заедници што живеат во Република Македонија се исто така дел од Акциониот план за спроведување на Стратегијата. Начинот на примена на овие одредби е пропишан во Правилникот за примена на одредбите поврзани со заштитата и негувањето на културниот идентитет. Кај сите медиуми што беа опфатени со редовниот мониторинг во текот на 2009 година, беше анализирано и почитувањето на член 74 и член 124 од Законот за радиодифузната дејност. Советот испрати укажувања на сите медиуми кај кои беше констатирано непочитување на овие обврски.

Една од мерките за спроведување на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност) е континуирано следење на почитувањето на законската одредба за емитување европски аудиовизуелни дела.

Само Јавниот радиодифузен сервис и телевизиските програмски сервиси на државно ниво имаат обврска да обезбедат застапеност на европски аудиовизуелни дела во вкупно емитуваната програма во текот на годината. Начинот на примена на овие одредби е пропишан во Правилникот за европски аудиовизуелни дела. Имајќи ја предвид сложената дефиниција на поимот "европски аудиовизуелни дела", Советот не може со сопствен мониторинг да ги утврди сите неопходни информации за едно аудиовизуелно дело, за да може да процени дали тоа влегува во пресметката за утврдување на процентот на застапеност на европски дела. Затоа, согласно Правилникот, радиодифузерите се должни најдоцна 1 месец по завршувањето на календарската година, да го известат Советот за исполнувањето на оваа обврска во претходната година.

И покрај настојувањата на Советот, радиодифузерите на државно ниво, не го известува Советот за остварувањето на оваа обврска за 2008 година. Единствено, Јавниот радиодифузен сервис го информираше Советот дека не е во можност да достави комплетни податоци за емитуваните европски дела поради некомплетна кадровска екипираност.

8 РАДИО И ТЕЛЕВИЗИСКИ ПРОГРАМИ ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС

Во текот на годината продолжи спроведувањето на постапките по Одлуките за финансирање програми од јавен интерес на трговските радиодифузни друштва и независните продуценти од средствата на радиодифузната такса од Шестиот и Седмиот Оглас.

Беа реализирани следните активности: склучување договори за финансирање; раскинување на договорите за обезбедување; ажурирање на постапката за исплата на

средствата според предвидените услови; следење на проектите што се во фаза на реализација; стручна продуцентска и драматуршка помош во реализацијата на проектите; усвојување на завршените проекти и анализа од аспект на жанровската структура, тематската ориентација, видот на продукцијата, субјектот на продукцијата/продуцентот, координација на активностите во врска со техничкиот преглед на проектите; дистрибуција на завршените проекти до трговските радиодифузни друштва и други субјекти со цел нивно умножување и понатамошно емитување.

Во извештајниот период, покрај радиодифузерите, за користење на програмите од јавен интерес до Советот се обратија и неколку институции, невладини и граѓански здруженија. Советот позитивно одговори на барањата за користење и обезбеди копии на програмите од јавен интерес, каде што сметаше дека тоа придонесува за афирмација на самите програми.

Во текот на 2009 година, Советот склучи 16 договори за финансирање програми од јавен интерес, а вкупно беа реализирани и прифатени 22 први копии од програмите од јавен интерес, од кои 6 радио програми и 16 телевизиски програми.

9 ДРУГИ АКТИВНОСТИ НА СОВЕТОТ

9.1 Следење на наплатата на радиодифузната такса

Плаќањето на радиодифузната такса е законска обврска, односно радиодифузната такса е јавна давачка која мора задолжително да се плаќа. Согласно членот 147 од Законот за радиодифузната дејност, МРТ го врши пресметувањето, наплатата и насочувањето на средствата од радиодифузната такса на корисниците и го води регистерот на обврзници за таксата.

Со измените направени со Закон за измени и дополнување на Законот за радиодифузната дејност објавени во "Службен весник на РМ" бр.103 од 19.08.2008 година, висината на радиодифузната такса беше утврдена на 130 денари месечно.

Во текот на 2009 година, беа доставени решенија до обврзниците за плаќање на таксата за месеците октомври, ноември и декември 2008 година, како и решение за наплата на таксата за 2009 година.

Бидејќи беа доставени решенија до сите обврзници, процентот на наплата на радиодифузната такса во 2009 година е зголемен. Имено на Советот за радиодифузија како еден од корисниците на средства (4 % од наплатени средства) во 2008 година се уплатени средства во износ од 636.239,00 денари. Во текот на 2009 година по наведениот основ се уплатени вкупно средства во висина од 2.943.956,00 денари од кои 2.266.512,00 денари се платени во последните три месеци, односно во периодот кога беа доставени решенијата за наплата на таксата.

9.2 Следење на наплатата на надоместокот за дозволи за вршење радиодифузна дејност

Дозволата за вршење радиодифузна дејност се доделува на временски период од девет години. За дозволата се плаќа годишен надоместок на сметката на Советот за радиодифузија. Надоместокот се плаќа за секоја тековна година во рок од 15 дена од денот на издавањето на фактурата, почнувајќи од датумот на доделувањето на дозволата.

Висината на надоместокот за дозволата се определува согласно утврдените параметри за пресметка во согласност со член 60 од Законот за радиодифузната дејност.

Врз основа на утврдените параметри во дозволата на радиодифузните субјекти (трговски радиодифузни друштва и непрофитни радиодифузни установи) им е доставен документ за плаќање на надоместокот што се однесува на периодот 2009-2010 година. Процентот на наплата на дозволите за вршење радиодифузна дејност до декември 2009 година изнесува 58,84%.

9.3 Следење на процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија

Советот продолжи да го следи процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија и во 2009 година. Од контактите со Министерството за економија на Република Македонија како надлежно ресорно министерство, утврди состојба која битно не се разликуваше од онаа во 2008 година. Имено, 4 (четири) локални јавни радиодифузни претпријатија го завршиле процесот на трансформација (во Кавадарци, Валандово, Свети Николе и Охрид), во тек била трансформацијата на 5 (пет) локални јавни радиодифузни претпријатија (Битола, Струмица, Штип, Гевгелија и Пробиштип) а 20 (дваесет) локални јавни радиодифузни претпријатија воопшто не го започнале процесот на трансформација (Берово, Велес, Винаца, Демир Хисар, Крушево, Радовиш, Ресен, Струга, Крива Паланка, Делчево, Неготино, Македонски Брод, Кратово, Куманово, Тетово, Кичево, Дебар, Прилеп, Кочани). Последната информација добиена оттаму беше дека Владата на Република Македонија, со Решение бр.19-1300/1 од 06.05.2009 година, формирала нова Комисија за спроведување на јавен повик за прибирање понуди за продажба на идеален дел од претпријатијата и за продажба на акциите во акционерските друштва. Министерството за економија се обврза дека Советот дополнително ќе биде известен за сè што ќе произлезе од активностите на оваа Комисија. До крајот на извештајната 2009 година не е добиена нова информација.

На локалните јавни радиодифузни претпријатија од Кавадарци, Валандово и Охрид кои го завршиле процесот на трансформација, им беа доставени обрасци, кои требаше да ги пополнат, за да иницираат постапка за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност, за радио програмски сервис на локално ниво, за пренос преку терестријален предавател. Иако овие радиодифузни претпријатија поднесоа документи, сепак до крајот на 2009 година, не им беше доделена дозвола за вршење радиодифузна дејност, затоа што не успеаја да задоволат одредени услови за добивање дозвола согласно Законот за радиодифузната дејност. На радиодифузерите им беа дадени насоки за отстранување на недостатоците. До крајот на извештајната година, ниту еден радиодифузер не достави потполна документација.

10 ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ

Во текот на 2009 година, Советот, како орган кој е должен да ги почитува одредбите од Законот за постапување по претставките и предлозите ("Службен весник на РМ", бр.82/08), како и Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ", бр. 38/05, 110/08), започна со имплементирање на новото управно законодавство со евидентирање на предметите во соодветни Уписници.

Имено, податоците за предметите по претставки и предлози Советот започна да ги евидентира согласно Правилникот за содржината, начинот и формата на водење евиденција на податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и

предлозите како и содржината на извештаите (“Службен весник на РМ”, бр.2/09), во Уписник за предметите по претставки и предлози (Образец УПП), од 06.05.2009 година.

Согласно член 19 став 2 од Законот за постапување по претставките и предлозите и член 6 и член 8 од Правилникот за содржината, начинот и формата на водење евиденција на податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите како и содржината на извештаите, Советот има обврска до Министерството за правда на РМ да достави на секои шест месеци Извештај за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите, на пропишаниот Образец ИПП (“Службен весник на РМ” бр.2/09). Со оглед на фактот дека наведениот Правилник се применува од 01.01.2009 година, Советот има доставено два извештаи, и тоа:

- Извештај за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите, за периодот од 1 јануари 2009 година до 30 јуни 2009 година, во кој беа содржани и податоци од Деловодникот на Советот (евидентирани од јануари 2009 до мај 2009) и податоци од Уписникот на Советот (Образец УПП), (евидентирани од 06.05.2009 година до 30.06.2009 година), за да го содржи целосниот број на податоци за претставките и предлозите од Советот (имајќи ја тука предвид тековната постапка на Службата за општи и заеднички работи при Владата на Република Македонија за изработка на Уписници за потребите на органите кои постапуваат по претставките и предлозите), и

- Извештај за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите, за периодот од 1 јули 2009 година до 31 декември 2009 година.

Согласно утврдената состојба во Уписникот за предметите по претставки и предлози на Советот (Образец УПП), заклучно со 31.12.2009 година, евидентирани се вкупно 105 претставки, односно предлози по кои е постапено во законскиот рок, согласно Законот за постапување по претставките и предлозите (“Службен весник на РМ”, бр. 82/08) и Правилникот за содржината, начинот и формата на водење евиденција на податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите како и содржината на извештаите (“Службен весник на РМ”, бр.2/09).

11 ИЗВЕШТАЈ ЗА ВОДЕЊЕТО НА УПРАВНАТА СТАТИСТИКА ВО СОВЕТОТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА

Согласно член 1 став 1 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на РМ“, бр.38/05, 110/08), Советот за радиодифузија започна со имплементирањето на новото управно законодавство со евидентирање на предметите во соодветниот Уписник.

Податоците кои се однесуваат на општата управна постапка се евидентираат согласно Правилникот за содржината, начинот и формата на водење евиденција во управната статистика како и содржината на извештаите од управната статистика („Службен весник на РМ“, бр.02/09), во Уписник за предмети од првостепена постапка (Образец Уп1), од 16 јуни 2009 година.

Согласно одредбите од Законот за општата управна постапка и член 7 и член 10 од Правилникот за содржината, начинот и формата на водење евиденција во управната статистика, како и содржината на извештаите од управната статистика, Советот за радиодифузија подготви и во законскиот рок до Министерството за правда достави извештаи за податоците во Уписникот за предмети од управната постапка.

Заклучно со 31.12.2009 година, во Уписникот за предмети од првостепена постапка, беа евидентирани вкупно 87 предмети и по нив беше постапено.

12 СОРАБОТКА СО ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ТЕЛА, НАДЛЕЖНИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Соработка со Државниот пазарен инспекторат и Координативното тело за интелектуална сопственост

Советот за радиодифузија и Државниот пазарен инспекторат, во 2009 година ја продолжија соработката при спроведувањето на инспекциски надзор кај операторите на јавни комуникациски мрежи низ Република Македонија. Државниот пазарен инспекторат, постапувајќи по барањата на Советот за спроведување инспекциски надзор, преку своите подрачни одделенија и, најчесто, заедно со Координативното тело за интелектуална сопственост при Владата на Република Македонија, во повеќе наврати изврши инспекциски надзор кај операторите на јавни комуникациски мрежи и го извести Советот за радиодифузија за резултатите од тој надзор. Покрај тоа, беше остварена соработка и на планот на заштитата на ексклузивните права на одделни домашни радиодифузери за емитување или реемитирање на спортски програми (Лига на шампиони во фудбал, професионални бокс мечеви и други спортски настани), телевизиски серии и други програми по терестријален пат или преку јавните комуникациски мрежи.

Со Координативното тело за интелектуална сопственост при Владата на Република Македонија, соработката беше во насока на спроведување активности спрема одделни оператори на јавни комуникациски мрежи, за доследно почитување на авторското право и сродните права. Продолжи соработката и во функција на подготвување на Стратегијата за интелектуалната сопственост во Република Македонија 2009 – 2012 година, преку учество на претставници на Советот во работната група за подготовка на оваа Стратегија, која, заедно со Акциониот план за нејзино спроведување, беше усвоена од Владата на Република Македонија во септември 2009 година.

Соработка со Министерството за транспорт и врски

Соработката со Министерството за транспорт и врски во најголем дел се одвиваше во насока на доставување предлози за измени и дополнувања на радиодифузната регулатива, заради нејзино подобрување. Беа доставени предлози за измена на Законот за радиодифузната дејност, а Советот партиципираше и во работната група за имплементација на Директивата за аудиовизуелни медиумски сервиси и во дискусиите за одделни аспекти од процесот на дигитализација на радиодифузијата и даде свој придонес за други прашања од заеднички интерес.

Соработка со Министерството за култура

Советот соработуваше и со Министерството за култура во врска со: регистрацијата на пакетите програмски сервиси на операторите на јавни комуникациски мрежи; активностите за донесување нова регулатива за авторското право и сродните права; надминувањето на проблемите во односите помеѓу ЗАМП и другите здруженија за колективно остварување на авторските и сродните права, од една страна, и радиодифузерите и операторите на јавни комуникациски мрежи, од друга страна. Беа разменети мислења и за локализацијата на странските телевизиски

програмски сервиси на македонски јазик или на јазиците на етничките заедници што живеат во РМ што се реемитираат во пакетите на операторите на јавни комуникациски мрежи. Заеднички став беше дека локализацијата на странските телевизиски програмски сервиси е од интерес за јазичниот и културниот идентитет, но нејзината реализација треба да се темели на вложувања на операторите на јавни комуникациски мрежи, со оглед на комерцијалната природа на нивните сервиси.

Соработка со Министерството за економија

Советот за радиодифузија и Министерството за економија остварија соработка единствено во процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија.

Соработка со Министерството за правда

Во почетокот на 2009 година беше интензивна соработката со Министерството за правда во врска со реализираните измени и дополнувања на Изборниот законик („Службен весник на РМ“ бр. 136/2008“) и потребата од спроведување измени и дополнувања на Изборниот законик во однос на положбата на Советот како регулаторно тело и неговите права и обврски поврзани со изборниот процес, како и донесувањето на Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборната кампања („Службен весник на РМ“ бр. 7/2009“) во функција на претседателските и локалните избори во 2009 година.

Советот соработуваше со Министерството и околу реализацијата на одредбите на Законот за постапување по претставките и предлозите („Службен весник на РМ“, бр.82/08), како и Законот за општата управна постапка („Службен весник на РМ“, бр. 38/05, 110/08). Имено, Советот во текот на втората половина од 2009 започна со имплементирање на новото управно законодавство со евидентирање на предметите во соодветни Уписници, затоа интензивно соработуваше со Државниот управен инспекторат при ова Министерство.

Соработка со Министерството за труд и социјална политика на РМ

Советот за радиодифузија на РМ, согласно обврските кои произлегуваат од Законот за еднакви можности (чл.13 став 2, 3, 4 и 5 - Сл. Весник на РМ бр.66/06), сите релевантни институции активно да учествуваат во промовирањето на родовата рамноправност во рамки на својата институција, во текот на 2009 година партиципираше во активностите што мисијата на ОБСЕ, во соработка со Министерството за труд и социјална политика на РМ, ги организираа во врска со оваа проблематика. За таа цел, во рамките на Советот за радиодифузија беше определено лице кое ќе земе учество во активностите на Министерството за труд и социјална политика и ОБСЕ. Станува збор за 2 (две) обуки кои беа организирани во 2009 година на следниве теми: "Жените во процесот на одлучување" и "Родовата анализа и вклучување на родовата перспектива при креирање на политиките" како и учество на меѓународната конференција на тема "Родово буџетирање – размена на добри практики". Целта на обуките беше претставниците, во рамките на институциите од кои што доаѓаат, да се залагаат за унапредување на родовата рамноправност.

Соработка со Комисијата за заштита на конкуренцијата

Соработката помеѓу Советот и Комисијата за заштита на конкуренцијата, во областа на заштитата на конкуренцијата во радиодифузната дејност се реализираше врз основа на потпишаниот Меморандум за соработка меѓу двете институции.

Започнати беа постапки за констатирање евентуално заедничко настапување на пазарот на оние субјекти кај кои постоеше сомневање за можна недозволена медиумска концентрација. Врз основа на анализата на рекламните практики на радиостаниците Рос Метрополис, Сити радио и Клуб ФМ, што ги изработи Советот за радиодифузија, Комисијата за заштита на конкуренцијата во декември 2009 година, донесе Решение (бр.07-42/27) за сторена повреда на член 7 став 1 од Законот за заштита на конкуренцијата, односно за констатиран заеднички настап на пазарот на трите субјекти, што како последица имало спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата на пазарот за рекламирање на радиостаниците на територијата на градот Скопје. Во тек се и постапките за утврдување на заедничко настапување на пазарот меѓу трговското радиодифузно друштво Телевизија А1 и дневните весници „Шпиц“ и „Време“, како и меѓу трговското радиодифузно друштво АБ Канал ДООЕЛ од Скопје и дневниот весник „Вечер“.

Соработка со Секретаријатот за европски прашања

Советот во текот на целата година соработуваше со Секретаријатот за европски прашања во сферата на евроинтеграциите во секторот за електронските медиуми. Претставници од Советот учествуваа на Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика, што се одржа на 21 и 22 јануари во Скопје. Во текот на целата година Советот го известуваше СЕП за напредокот во остварувањето на обврските преземени во НПAA 2009.

Соработка со Центарот за управување со кризи

Во согласност со Меморандумот за меѓусебна соработка од декември 2008 година, на Центарот за управување со кризи на РМ и Советот за радиодифузија, се оствари соработка на неговите потписници во областа на унапредувањето на системот за управување со кризи во Република Македонија, со цел информирање и тревожење на населението преку радио и телевизиските програмски сервиси во Република Македонија, во функција на превенција, рано предупредување и справување со кризи. Во јули 2009 година се одржа работен состанок на претставници на Центарот за управување со кризи, Советот за радиодифузија и националните медиуми за запознавање на медиумите со Националната платформа на Република Македонија за намалување на ризици од несреќи и катастрофи. Советот се вклучи во работната подгрупа за изготвување на Упатство за комуницирање со јавноста и средствата за јавно информирање во Центарот за управување со кризи.

Соработка со Државната комисија за спречување на корупцијата

Соработката со Државната комисија за спречување на корупцијата беше во поглед на остварувањето на Државната програма за превенција и репресија на

корупцијата и на Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси.

Согласно утврдената методологија за следење на реализацијата на активностите и индикаторите на активност утврдени во Државната програма за превенција и репресија на корупцијата, Советот за радиодифузија до Државната комисија ги достави податоците за остварувањето на активностите за периодот април-ноември 2009 година на посебен Образец за следење на реализацијата на делумно реализираните и нереализираните краткорочни и среднорочни активности и индикатори на активност, преку кои се добива приказ за постигнатиот степен на реализација од страна на секоја институција, како и оценка на ефикасноста на институцијата во системот за превенција и репресија на корупцијата на ниво на држава.

На посебен Образец за следење на реализацијата на активностите од Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси, Советот ги достави податоците за реализација на секоја предвидена активност од оваа програма.

Соработка со Дирекцијата за заштита на личните податоци на РМ

Во текот на 2009 година Советот потпиша Меморандум за соработка со Дирекцијата за заштита на личните податоци на РМ. Тоа ја потврди и досегашната соработка на Советот со Дирекцијата за заштита на лични податоци, во однос на правото на заштита на личните податоци кои се обработуваат, односно објавуваат во рамките на програмските сервиси на радиодифузерите.

Двете институции својата соработка ја реализираа во смисла на: информирање за сите актуелни настани прикажани во рамките на програмските сервиси на радиодифузерите, а во врска со заштита на лични податоци, секогаш кога ќе се утврди потреба од истото, заради преземање на соодветни дејствија на Дирекцијата согласно закон, и координирање на активностите кои се однесуваат на постапувањето согласно член 60, а во врска со член 80 од Законот за прекршоците („Службен весник на Република Македонија“, бр.62/06).

Соработка со Здружението на граѓани ЦИВИЛ - Центар за слобода – Скопје; „ЦИВИЛ МЕДИА“ - Центар за развој на аудиовизуелни медиумски сервиси и заштита на авторските права, слободата на говор, обука, услуги и консултации - Скопје

Здружението на граѓани ЦИВИЛ - Центар за слобода – Скопје; „ЦИВИЛ МЕДИА“ - Центар за развој на аудиовизуелни медиумски сервиси и заштита на авторските права, слободата на говор, обука, услуги и консултации - Скопје и Советот за радиодифузија во 2009 година, склучија Меморандум за соработка заради јакнење на јавната свест за сите аспекти на преминот на електронските медиуми од аналогна во дигитална технологија, развој на нови аудиовизуелни медиумски сервиси, слобода на говорот, мониторинг на медиумите и заштита на авторските и сродните права. Во обликите на соработка, се заложија за: поттикнување на радиодифузерите и операторите на јавни комуникациски мрежи за премин од аналогна во дигитална технологија и воведување на нови аудиовизуелни медиумски сервиси; поттикнување на домашните филмски и други продуценти на аудиовизуелни дела за производство на квалитетни аудиовизуелни содржини за домашниот и странскиот пазар; од буџетски средства да се финансира набавката на прилагодувачка опрема за дигитален прием

на радио и телевизиски програмски сервиси од страна на социјално загрозените домаќинства; поттикнување на давателите на аудиовизуелни медиумски сервиси и увозниците и трговците со опрема за дигитален прием да обезбедат олеснет пристап на граѓаните до дигиталната технологија и новите аудиовизуелни медиумски сервиси; подготовка и дистрибуција на аудио и видео материјали, како и други пропагандни активности, за едукација на населението за пристап до дигиталната технологија и новите аудиовизуелни медиумски сервиси и подготовка и дистрибуција на аудио и видео материјали, како и други пропагандни активности, за запознавање на децата и младината со основните елементи на медиумската писменост.

Советот останува отворен за соработка со сите невладини организации.

Соработка со "Транспарентност Нулта корупција"

Советот соработуваше со невладината организација "Транспарентност Нулта корупција", во рамките на проектот „Подобрување на изборниот систем во Република Македонија“, чија цел беше да се направи сеопфатна анализа на Изборниот законик, на неговата имплементација и ефикасност од повеќе стручни аспекти, како и да се согледаат неговите недостатоци. Освен Изборниот законик, беа опфатени и стручни анализи на сите други закони и подзаконски акти што го уредуваат изборниот процес во Република Македонија. По сеопфатните експертски анализи и консултации со релевантни институции и лица во Република Македонија, целта беше да се изготват препораки и предлози во повеќе сегменти и од повеќе аспекти, што ќе имаат влијание врз создавањето услови за ефикасно и безбедно спроведување на избори.

Соработка со Организацијата на потрошувачите на Македонија

Советот за радиодифузија оствари соработка со Организацијата на потрошувачите на Македонија по нејзиниот документ „Предлог насоки за подобрување на состојбите за заштита на потрошувачите при користење на услугите од јавен интерес во Република Македонија“ од октомври 2009 година. Беше искажана готовност за учество во подготвувањето на измени и дополнувања на легислативата за заштита на потрошувачите, во делот што се однесува на користењето на услугите од јавен интерес во Република Македонија.

13 МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

13.1 Соработка со Европската Комисија

Во текот на 2009 година, Советот за радиодифузија активно учествуваше во работата на состаноците што се организираа во рамките на спроведувањето на Спогодбата за стабилизација и асоцијација и во други активности поврзани со соработката со Европската комисија.

На 21 и 22 јануари 2009 година, во Скопје се одржа петтиот состанок на Комитетот за стабилизација и асоцијација. Прашањата поврзани со радиодифузната дејност беа разгледувани во рамките на точката 5.5.4 - Регулаторна реформа во областа на електронските комуникации и аудиовизуелната политика. Од страна на Советот за радиодифузија беа презентирани информации за активностите на Советот остварени во 2008 година: усвоените подзаконски акти, реализираните активности за имплементација на Законот за радиодифузната дејност и на Стратегијата за развој на

радиодифузната дејност и плановите за јакнење на административниот и институционалниот капацитет на Советот за радиодифузија. Од страна на Европската комисија беше констатирано дека особено загрижувачко е прашањето за стабилното финансирање на Советот за радиодифузија и на јавниот сервис.

Во текот на декември 2009 година, Советот учествуваше во подготовките за шестиот состанок на Поткомитетот за иновации, информациско општество и социјална политика, што беше планиран за 28 јануари 2010 година. Подготовките беа организирани од страна на Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ.

13.2 Соработка со Советот на Европа

Советот за радиодифузија учествува во работата на Постојаниот комитет на Европската конвенција за прекугранична телевизија на Советот на Европа. Република Македонија ја потпиша Конвенцијата на 30 мај 2001 година, а заедно со Првиот протокол за нејзина измена, ја ратификуваше во 2003 година ("Службен весник на Република Македонија" бр.18/2003).

Од 25-ти до 27-ми февруари 2009 година, во Стразбург, Република Франција се одржа неформален консултативен состанок за ревизија на Европската конвенција за прекугранична телевизија, на 28 земји, страни на Конвенцијата, неколку земји во својство на набљудувачи на работата на Постојаниот комитет на Конвенцијата, претставници на Парламентарното собрание и некои од главните заинтересирани субјекти за оваа сфера (ENPA – Европската асоцијација на издавачи на весници, и АСТ – Асоцијацијата на комерцијалните телевизии во Европа). За овој состанок беше планирано Постојаниот комитет на Конвенцијата формално да го усвои текстот на вториот Протокол за измена на Конвенцијата заедно со предложените амандмани на Објаснувачкиот извештај, меѓутоа поради проблеми во комуникацијата со земјите – страни на Конвенцијата (некои земји не беа поканети), состанокот беше неформален и усвојувањето на Протоколот беше одложено за наредниот состанок на Комитетот, во јуни 2009 година.

На неформалниот состанок се разговараше за нацрт текстот на Конвенцијата за кој беше постигната првична согласност на 43-от состанок на Комитетот во ноември 2008 година; за предлозите на групата што го подготви нацрт текстот на Конвенцијата по повод добиените коментари за нацрт амандманите од сите заинтересирани субјекти; како и за Препораката 1855 (2009) за регулирањето на аудиовизуелните медиумски сервиси на Парламентарното собрание. Парламентарното собрание всушност за првпат одблизу го следи процесот на ревизија на Конвенцијата, и во Препораката 1855 (2009) ги поздравиле решенијата до кои дојде Постојаниот комитет.

На состанокот на Постојаниот комитет на Европската конвенција за прекугранична телевизија, што се одржа од 11-ти до 12-ти јуни 2009 година, во Стразбург, Република Франција, беше усвоен вториот Протокол за измена на Конвенцијата. Протоколот беше усвоен едногласно, од сите земји – страни на Конвенцијата, присутни на состанокот, со забелешка во однос на член 33 од Конвенцијата од страна на Велика Британија. Постојаниот комитет, на состанокот, ги усвои и:

- текстот на Предлог Објаснувачкиот извештај на ревидираната Конвенција;
- Извештајот на Постојаниот комитет за ревизија на Европската конвенција за прекугранична телевизија кој ќе се испрати до Комитетот на министри на Советот на Европа; како и
- Коментарите на Постојаниот комитет по повод Препораката 1855 (2009) на Парламентарното собрание за регулирање на аудиовизуелните медиумски сервиси.

Со усвојувањето на Протоколот од страна на Комитетот на министри на Советот на Европа, тој ќе биде отворен за прифаќање од страна на земјите – страни на Конвенцијата, што значи дека на Република Македонија, но и на другите земји –

страни на Конвенцијата кај кои согласно домашното законодавство не е возможно негово автоматско стапување во сила, во периодот од две години по отворањето на Протоколот за прифаќање, им претстои ратификација на Вториот протокол за измена на Конвенцијата. Со усвојувањето на Протоколот, покрај опфатот на Конвенцијата, ќе се смени и нејзиното име во “Конвенција на Советот на Европа за прекугранични аудиовизуелни медиумски сервиси”.

Нацртот на Протоколот за измена на Конвенцијата беше на дневен ред на Комитетот на министри на 1069 состанок на нивните заменици одржан на 4 ноември 2009 година, меѓутоа точката беше одложена без дебата.

13.3 Соработка со ОБСЕ

Соработката со ОБСЕ беше најинтензивна пред и во време на локалните и претседателски избори 2009. Советот соработуваше со Мисијата на ОБСЕ–ОДИХР и со Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје во поглед на регулирањето и обезбедувањето професионално медиумско покривање на изборите.

Шефот на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, амбасадорот Хозе Луис Хереро по завршувањето на претседателските и локални избори во Република Македонија во текот на април го посети Советот и изрази задоволство од квалитетниот мониторинг на изборите. Соработката меѓу Мисијата на ОБСЕ и Советот продолжи во текот на годината во насока на унапредување на радиодифузната легислатива. Претставници од Советот за радиодифузија редовно учествуваа на работните состаноци, што ги организираше ОБСЕ за измени на постојниот Закон за радиодифузната дејност и подготовките за нов закон.

Советот за радиодифузија од ОБСЕ–ОДИХР доби највисоки оценки за професионалното покривање на изборите.

13.4 Европска платформа на регулаторните тела (ЕПРА)

Во извештајниот период, Советот за радиодифузија учествуваше во работата на две средби на Европската платформа на регулаторни тела ЕПРА.

На покана од регулаторното тело за медиуми на Естонија – Советот за радиодифузија на Естонија и од Секретаријатот на ЕПРА, делегација на Советот учествуваше во работата на средбата на ЕПРА, која се одржа од 6 до 8 мај 2009 година, во Талин, Естонија. Во подготовките за состанокот на ЕПРА, Советот партиципираше со извештај за најзначајните активности во изминатите шест месеци. Програмата на работниот дел на состанокот се одвиваше на пленарни сесии и во рамките на три работни групи. Темите беа следните: „Комерцијални комуникации“, „Транспарентност и отчетност на регулаторните тела“, „Дигитално радио“ и „Пристап на инвалидизирани лица до аудио-визуелните медиумски услуги и заштита на малцинските групи“. Состанокот заврши со презентирање на најновите трендови во европската медиумска политика и прашања кои се однесуваат на транспонирањето на „Директивата за аудио-визуелни медиумски сервиси (АВМС)“ во националните законодавства.

Советот учествуваше и во работата на 28-та средба на Европската платформа на регулаторни тела која се одржа во октомври 2009 година, во Дрезден, Сојузна Република Германија. На оваа средба присуствуваа околу 200 делегати, претставници на околу 50 регулаторни тела од 41 земја, како и претставници во улога на постојани набљудувачи од Советот на Европа, Европската аудиовизуелна опсерваторија, Европската комисија и претставници од европски оператори на ИПТВ. Главна тема на состанокот беше актуелното имплементирање на Директивата за аудиовизуелни медиумски сервиси во националните закони на земјите членки на ЕУ. Првата сесија

беше посветена на прашањето кои видови линеарни и кои видови не-линеарни сервиси се покриени со регулација според Директивата, додека втората беше посветена на практичните искуства од примена на само-регулаторни и корегулаторни принципи во некои од европските земји. На работните групи се дискутираше за улогата на регулаторните тела во следењето на работата на јавните сервиси, како и на регулаторните пристапи во различни земји за дигиталната телевизија.

Советот, за време на состанокот на ЕПРА во Дрезден, се кандидираше да биде домаќин за пролетната средба на ЕПРА за 2011 година.

13.5 Соработка со Медитеранската мрежа на регулаторни тела (МНРА)

Во октомври 2009 година Советот стана полноправен член на Медитеранската мрежа на регулаторни тела (МНРА). Нашиот Совет беше едногласно примен и заведен под уставното име на земјата, што беше признание дека тој навистина ужива углед кај своите колеги не само во Европа, туку и во останатите медитерански земји. На приемот му претходеше неколкумесечен скрининг на работата на Советот како регулаторно тело, вклучително и на неговата положба во рамките на правниот систем на државата. Инаку, оваа мрежа е основана за да се даде шанса на независните регулаторни тела од Медитеранот да ги идентификуваат, врз база на глобализација, заедничките предизвици со кои мора да се сочат. Оваа иницијатива се стреми кон воспоставување на рамка за дискусија и конзистентна размена на информации и истражувања на теми поврзани со аудиовизуелната регулатива.

13.6 Соработка со странски регулаторни тела и друга меѓународна соработка

Советот за радиодифузија и Републичката радиодифузна агенција од Србија, за време на билатералната средба во Македонија, се договорија за поблиска соработка во областа на заштитата на авторските и сродните права и дигитализацијата на телевизијата. За време на средбата што се одржа во ноември, Советот предложи и формирање на балканско здружение на регулаторни тела.

Советот, во текот на годината, многу тесно соработуваше и со Аудиовизуелниот совет на Франција и со Амбасадата на Франција во Македонија за време на подготовките на Советот за прием во Медитеранската платформа на регулаторни тела во текот на изведувањето на неопходниот скрининг на институцијата и нејзината работа пред нејзиното примање како полноправна членка во оваа асоцијација.

Советот интензивно соработуваше и со Високиот аудиовизуелен совет на Турција врз основа на заеднички протокол за соработка особено во размената на најдобрите искуства и практики од областа на воведувањето дигитална телевизија и регулација на медиумите.

Делегација од Советот учествуваше на регионалниот семинар за премин од аналогна во дигитална телевизија, што го организираше Меѓународната унија за телекомуникации (ИТУ) од 27 до 29 април 2009 година, во Белград во соработка со српското Министерство за телекомуникации и информатичко општество. За време на работните сесии беше разгледан развојот на дигитализацијата на земската телевизија во земјите во регионот, вклучително и Македонија. Останатите теми, коишто се актуелни и за Република Македонија, беа користењето на дигиталната дивиденда по завршувањето на процесот за дигитализација, воведувањето на аудио-визуелни

услуги со висока дефиниција (ХД), воведувањето на мобилната телевизија како и на регулаторните предизвици во оваа сфера.

13.7 Друга билатерална соработка

Во текот целата година Советот одржуваше комуникација на највисоко ниво со тогашниот амбасадор на Франција во РМ, амбасадорот Бернар Валеро и го информираше за тековните активности. Оваа соработка значително позитивно се одрази и врз соработката со француското регулаторно тело за медиуми – ЦСА. Француската амбасада и ЦСА беа главните поддржувачи на Советот да влезе во полноправно членство на ММРА.

Советот одржуваше високо ниво на комуникација со Мисијата на Европската Унија, особено пред и за време на локалните и претседателски избори. Беа остварени средби меѓу раководството на Советот и шефот на Мисијата на ЕУ во Македонија, амбасадорот Ерван Фуере.

Советот имаше одлична соработка и со Американската амбасада. Најинтензивна соработката беше пред и за време на локалните и претседателски избори, кога амбасадорот Филип Рикер го посети Советот.

Пред и за време на изборите, Советот го посети и шефот на Мисијата на ОБСЕ, амбасадорот Хозе Луис Хереро.

Беше остварена билатерална соработка и со амбасадорот на Република Словенија Алаин Бриан Бергант.

13.8 Подготовки за имплементација на проект за зајакнување на капацитетите на Советот, финансиран од инструментот ИПА 2009

По предлог на Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ, во врска со текот на подготовките за програмирање на Компонента 1 од инструментот за претпристапна помош ИПА, за 2009 година, од страна на Советот беше подготвен проект кој се однесува на „јакнењето на административните капацитети на Советот за радиодифузија“. Проектот е наменет за јакнење на капацитетите за поддршка на имплементацијата на конзистентна национална политика и стратегија за електронските комуникации и технологии, како и кон јакнење на капацитетите на регулаторните тела – Советот за радиодифузија и Агенцијата за електронски комуникации. Врз основа на потпишаниот Меморандум за соработка меѓу Советот и АЕК и врз основа на одобриениот проект во текот на 2009 година беа изведени повеќе подготвителни активности за имплементацијата на проектот во текот на 2010 и 2011 година.

13.8 Учество на Советот во Националниот план на РМ за Алијансата на цивилизациите на Обединетите нации

Советот учествуваше со свои предлози во креирањето на Националниот план на Република Македонија за Алијансата на цивилизациите. Алијансата на цивилизациите е формирана во 2005 година, под покровителство на Обединетите нации за да создадат платформи за дијалог помеѓу политичките и религиозните групи, медиумите и граѓанското општество во четири области: образование, млади, медиуми и миграција.

14 ЈАВНОСТ ВО РАБОТЕЊЕТО НА СОВЕТОТ

14.1 Облици на комуникација со јавноста

Советот за радиодифузија, за остварување на транспарентност во работењето и информирање на јавноста за неговите законски надлежности и дејствување користеше повеќе средства за комуникација со граѓаните.

Заради приближување на Советот како институција поблизу до јавноста, изработи нова веб страница со збогатени содржини. Главните цели на новата веб страница се:

- Информирање и едукација на граѓаните во однос на новите технологии во сферата на радиодифузијата како и законските надлежности на Советот за радиодифузија.
- Информирање на јавноста за секојдневната работа на Советот.
- Информирање на меѓународната јавност за активностите на Советот.

Сајтот е предвиден да дава информации на македонски, албански и англиски јазик.

Преку својата веб страница, Советот ја информираше јавноста за сите значајни активности, дневниот ред и записниците од сите одржани седници, сите соопштенија до јавноста, сите повици за јавна расправа, програмата за работа и финансискиот план на Советот, како и извештајот за работа од претходната година, сите правилници, упатства, препораки, одлуките кои ги донел, за резултатите од спроведените мониторинзи, за мерките преземени против прекршителите на законските и договорните обврски. Печатените изданија на Советот, како и конкурсите за доделување дозволи и друга конкурсна и тендерска документација се објавуваа во електронска форма. На веб страницата на Советот беа објавени и актуелни документи, конвенции, директиви, препораки и упатства на Европската Унија и Советот на Европа. Посебен дел од веб страницата е наменет за објавување веб стории за најактуелните теми од областа на медиумите, коишто имаат за цел на наједноставен начин на широката јавност да и' објаснат прашања, како што се воведувањето на дигиталната телевизија, како најдобро да се искористи дигиталната дивиденда, карактеристиките на медиумскиот пазар во Македонија и сл.

Советот за радиодифузија ги објавуваше информациите за своите активности и преку платени огласи во дневните весници, а упати и повик до сите радиодифузери, институции и здруженија, граѓани и други заинтересирани субјекти за јавна расправа за предлог-амандманите за измена и дополнување на Законот за радиодифузната дејност. Објавени се и повеќе соопштенија за јавноста, за актуелни теми од радиодифузната област. Во текот на извештајниот период, Советот покрај редовните, одржа и четири јавни седници, од кои две се одржаа надвор од просториите на Советот, со поканети заинтересирани институции, организации, здруженија и новинари. Јавните седници беа посветени на објавувањето на финалниот извештај од мониторингот на локалните и претседателските избори во 2009 година и на Програмата за работа на Советот за 2010 година.

14.2 Пристап до информации од јавен карактер

До Советот за радиодифузија, како имател на информации од јавен карактер, во текот на 2009 година, беа доставени вкупно шест барања за пристап до информации од јавен карактер. На сите шест барања беше одговорено позитивно, и тоа:

- Барањето од Центарот за развој на медиуми (бр.12-3344/1 од 06.10.2009 година) е позитивно одговорено, со објаснување дека Повикот на Советот за Јавна консултација за непрофитна радиодифузна установа – Студентско радио беше објавен на веб страницата www.srd.org.mk и одговорите на прашањата, како и сите други предлози и размислувања можше да се достават во писмена форма најдоцна до 16 март 2007 година. Исто така, беше потенцирано дека тој Повик сè уште се наоѓа во Архивата на веб страницата www.srd.org.mk и дека на него пристигна одговор само од студентската организација на Универзитетот „Кирил и Методиј“ од Скопје. Одговорот беше во форма на одговорени прашалници направени врз основа на прашањата објавени во Повикот. Пристигнаа повеќе од 100 прашалници. Прашалниците на студентите беа искористени за изработка на програмските услови за студентското радио, кои беа составен дел на тендерската документација за доделување дозвола за непрофитно студентско радио.

- Барањето од ТРАНСПАРЕНТНОСТ – НУЛТА КОРУПЦИЈА (бр.12-1170/1 од 20.03.2009 година) е позитивно одговорено, со што на подносителот на барањето му е одговорено дека Советот смета оти не постои посочениот конфликт на интереси и му е доставена копија од: Извадокот од Законот за радиодифузната дејност (“Службен весник на РМ” бр.100/2005, 19/2007 и 103/2008) кој се однесува на Советот за радиодифузија на РМ; Кодексот на однесување на членовите на Советот и на вработените во Стручната служба на Советот (бр.02-1687/2 од 23.06.2006 година); Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања, бр.03-176/1 од 16.01.2009, (“Службен весник на РМ” бр.36/2009); Методологијата за мониторингот на медиумското претставување за време на изборната кампања за локалните и претседателските избори во 2009 година; Уверението од Основниот суд во Прилеп дека против Зоран Стефаноски не е поднесен обвинителен акт и не се води кривична постапка во тој суд; Барањето за објавување одговор од Советот до ТРД ТВ Сител (бр.03-1112/1 од 17.03.2009 година) и Одговорот на Државната комисија за спречување на корупцијата, испратен на Барање на Советот за радиодифузија на РМ (наш број бр.1121/2 од 20.03.2009 година).

- Барањето од Центарот за развој на медиуми (бр.12-3345/1 од 06.10.2009 година) е позитивно одговорено, со што на подносителот на барањето му е одговорено дека согласно Законот за радиодифузната дејност (чл.74 став 1), радиодифузерите се должни дневно да емитуваат најмалку 30% програма изворно создадена на македонски јазик или на јазиците на мнозинските заедници кои живеат во Република Македонија, при што во дневното време на емитување не се смета времето одредено за вести, спортски настани, игри, рекламирање, телетекст и телешопинг услуги. Начинот на примена на оваа одредба од Законот е пропишан во Правилникот за примена на одредбите поврзани со заштита и негување на културниот идентитет. Согласно Правилникот во пресметка за изворно создадена програма влегуваат следниве видови програми: информативна, информативно-забавна, документарна, документарно-забавна, забавна (говорни шоу емисии, комедии кои се драматуршки целини снимени во студио, хумористични емисии, и серијали снимени и/или во ентериер/екстериер), забавно-информативна, образовна програма, образовно-забавна, играна програма, спортски магацини, музичка програма (музички фестивали, танци, балет и опера), уметност/култура/хуманитарни науки. Задолжителниот процент за изворно создадена програма на македонски јазик или на јазиците на мнозинските заедници се пресметува од вкупното емитувано време на споменатите програми во

текот на еден ден. За да го утврди почитувањето на оваа законска обврска од страна на радиодифузерите, Советот спроведува мониторинг на програмата на радиодифузерите, согласно Планот за редовен мониторинг на медиумите. Во 2007 и 2008 година беше реализиран мониторинг на повеќе медиуми на државно, регионално и локално ниво, на начинот опишан погоре. На сите медиуми кај кои беше констатирано прекршување на член 74 став 1 од Законот за радиодифузната дејност, им беа изречени мерки согласно Законот. Во прилог им беше доставен Преглед на аудиовизуелни сервиси за кои се изречени мерки по овој основ во 2007 и 2008 година.

- Барањето од Здружението за заштита на авторски музички права ЗАМП – Скопје (бр.12-3994/1 од 27.11.2009 година) е позитивно одговорено, со што на подносителот на барањето му е доставена копија од регистрираниот програмски пакет на ТОТАЛ ТВ, кабелска телевизија преку сателит.

- Барањето од Центарот за развој на медиуми (бр.12-2053/1 од 21.05.2009 година), е позитивно одговорено, со што на подносителот на барањето му е доставена копија од експертските мислења за поднесените пријави на Конкурсите за доделување на дозволи за вршење на радиодифузна дејност (телевизији преку сателит) спроведени во 2008 година,

- Барањето од Предраг Димитровски, новинар во весникот “Дневник”, (бр.12-3525/1 од 22.10.2009 година) е позитивно одговорено, со што на подносителот на барањето му е одговорено дека Велија Рамковски, како составен дел на Пријавата за усогласување на Договорот за концесија, меѓу другото, има доставено и Изјава до Советот за радиодифузија на РМ, заверена на нотар на 10.04.2007 година, во која изјавува дека не ги прекршува одредбите од Глава III на Законот за радиодифузна дејност (“Службен весник на РМ” бр.100/05).

15 МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА СОВЕТОТ, КАДРОВСКИ И ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ

15.1 Материјално-финансиско работење на Советот

Финансискиот план на Советот за радиодифузија за 2009 година изнесуваше 91.552.000,00 денари. Планираниот обем на средства беше повисок во споредба со изминатите години затоа што беа предвидени средства за големи набавки на опрема за комплетирање на системот за мониторинг на ТВ и радио програмите, како и за привремено ангажирање на лица низ целата Република за мониторингот за време на претседателските и локалните избори, За покривање на наведените трошоци, Владата на Република Македонија донесе Одлука и исплати средства кон крајот на 2008 година во вкупен износ од 38.000.000,00 денари, кои во целост беа планирани во наведениот финансиски план.

Од вкупно остварените приходи во 2009 година, кои се во износ од 37.697.004,00 денари, најголем дел претставуваат средствата наплатени по основ на издадени дозволи за вршење радиодифузна дејност за периодот 2009-2010 година. Вкупно од платените дозволи се остварени приходи од 22.335.623,00 денари.

Износот на наплатените средства од радиодифузната такса во текот на 2009 година беше повисок во однос на претходните години и изнесуваше 2.943.956,00 денари. За споредба, по овој основ во 2008 година се наплатени средства во износ од 636.239,00 денари. Порастот на овие средства се должи на тоа што во текот на 2009 година беа доставени годишни решенија за наплата на радиодифузната такса.

Останатите приходи се остварени од камата на депозити и приход од купување државни записи во износ од 12.030.091,00 денари, како и други приходи во износ од 187.333,00 денари.

Вкупно направените расходи кои се однесуваат за работа на Советот, во периодот од 1 јануари заклучно со 31 декември 2009 година, изнесуваат 82.190.102,00 денари и тоа:

- за потрошени канцелариски материјали, гориво и масла, ситен инвентар и останати материјали во вкупен износ од 1.061.310,00 денари;
  - за потрошена електрична и топлинска енергија во текот на 2009 година во вкупен износ од 765.989,00 денари;
  - за печатарски услуги во вкупен износ од 663.777,00 денари;
  - за одржување на хардверска и софтверска опрема, за одржување на другата опрема, како и за сервис на моторните возила се потрошени средства во вкупен износ од 663.777,00 денари;
  - за поштенски трошоци, за фиксна и мобилна телефонија и други транспортни услуги се платени средства во вкупен износ од 1.639.122,00 денари;
  - за издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација се потрошени средства во вкупен износ од 397.389,00 денари;
  - за наемнина за користење на деловниот простор се потрошени средства во вкупен износ од 5.361.282,00 денари;
  - за трошоци за стручна литература, весници и списанија и регистрација на моторни возила се потрошени средства во вкупен износ од 248.210,00 денари;
  - за плаќање провизии за платен промет, банкарска провизија и премии за осигурување на недвижности и каско осигурување на моторни возила, се потрошени средства во вкупен износ од 355.829,00 денари
  - за надоместоци за покривање на патни и дневни трошоци за патување во земјата и странство, сместување на вработените на Советот за тим-билдинг се платени средства во вкупен износ од 1.477.585,00 денари;
  - за надоместок за одвоен живот, јубилејни награди, негативни курсни разлики и членарина во меѓународни организации, се потрошени средства во вкупен износ од 355.829,00 денари;
  - за ангажирање лица преку Агенција за привремени вработувања, за ангажирање експерти за преглед и оценка на проектите од јавен интерес, за обука на вработените и за истражувања во врска со радиодифузната дејност, се потрошени средства во вкупен износ од 6,066,046,00 денари;
  - за други расходи, во кои спаѓаат плаќање ДДВ, службени огласи, ангажирање надворешен независен ревизор, се вкупно исплатени 3,899,851,00 денари. Најголем дел од овие трошоци отпаѓа на плаќање на ДДВ, во вкупен износ од 3.254.515,00 денари.
  - пренесени средства во износ од 16.149.213,00 денари. Од вкупните средства кои беа одобрени со Одлука на Владата на РМ, неискористените средства во наведениот износ, Советот за радиодифузија на 30 декември 2009 година ги врати во Буџетот на РМ;
  - за купување опрема, која во најголем дел се однесува за снимање и мониторинг на ТВ и радио програмите, се потрошени средства во вкупен износ од 13.751.760,00 денари. Покрај тоа, за набавка на нематеријализирани авторизирани средства – компјутерски програми (кои се дел од наведениот систем) се платени 1.160.860,00 денари и
  - за исплата на плати, надоместоци од плата и плаќање на придонеси се исплатени средства во вкупен износ од 28.508.694,00 денари.
- Во текот на 2009 година се исплатени и 7.486.758,00 денари на трговски радиодифузни друштва и независни продуценти, за финансирање програми од јавен интерес.

Како значајна активност, која е во врска со финансиското работење на Советот во текот 2009 година, е искористувањето на средствата кои беа доделени со Одлука на Владата на Република Македонија (бр.19-7074/1 од 25 декември 2008 година). Наведените средства беа исплатени на 26 декември 2008 година.

Тие беа доделени како финансиска поддршка на Советот, односно за негово непречено функционирање, а за да ги реализира своите законски надлежности.

По спроведувањето на соодветните постапки, Советот од овие средства ги реализираше следните активности:

- за ангажирање надворешни соработници и за вонреден ангажман на вработените во Советот за време на мониторингот на локалните и претседателските избори, се платени средства во вкупен износ од 4.839.190,00 денари;

- за набавки на опрема и нематеријализирани средства - компјутерски програми за комплетирање на опремата за аудио и видео мониторинг на програмите на трговските радиодифузни друштва, се платени средства во вкупен износ од 14.415.316,00 денари;

- за набавки на потребните материјали, за печатење на обрасци, за публикација која се однесува на мониторингот на изборите, за поштенски трошоци и телефонски услуги, се потрошени средства во вкупен износ од 637.101,00 денари;

- за да се подигне капацитетот на Советот за обуки (тим-билдинг) се потрошени средства во вкупен износ од 426.180,00 денари и

- за истражувања во врска со радиодифузната дејност се потрошени средства во вкупен износ од 1.533.000,00 денари.

По сите наведени основи се платени средства во вкупен износ од 21.850.787,00 денари.

Бидејќи средствата не беа во целост потрошени, Советот на 30 декември 2009 година ги врати неискористените средства во износ од 16.149.213,00 денари.

До Владата на Република Македонија и Министерството за транспорт и врски беше доставена Информација за потрошените средства, со копии од сите склучени договори и фактури кои се однесуваат на наведените плаќања.

Согласно обврските утврдени во Законот, ревизија на работењето на Советот вршат Државниот завод за ревизија и надворешен и независен ревизор на сметка на Советот. Постапката за ангажирање на независен ревизор во целост зависи од Советот и таа беше навремено спроведена. Ревизорскиот извештај кој беше изработен од независниот ревизор, е составен дел на овој Извештај. Меѓутоа, ревизијата од страна на Државниот завод за ревизија се врши согласно неговата годишна програма за работа и кога таа ќе биде реализирана, не зависи од Советот. До законскиот рок кога овој Извештај требаше да биде доставен до Собранието на Република Македонија, не беше извршена ревизија од страна на Државниот завод за ревизија.

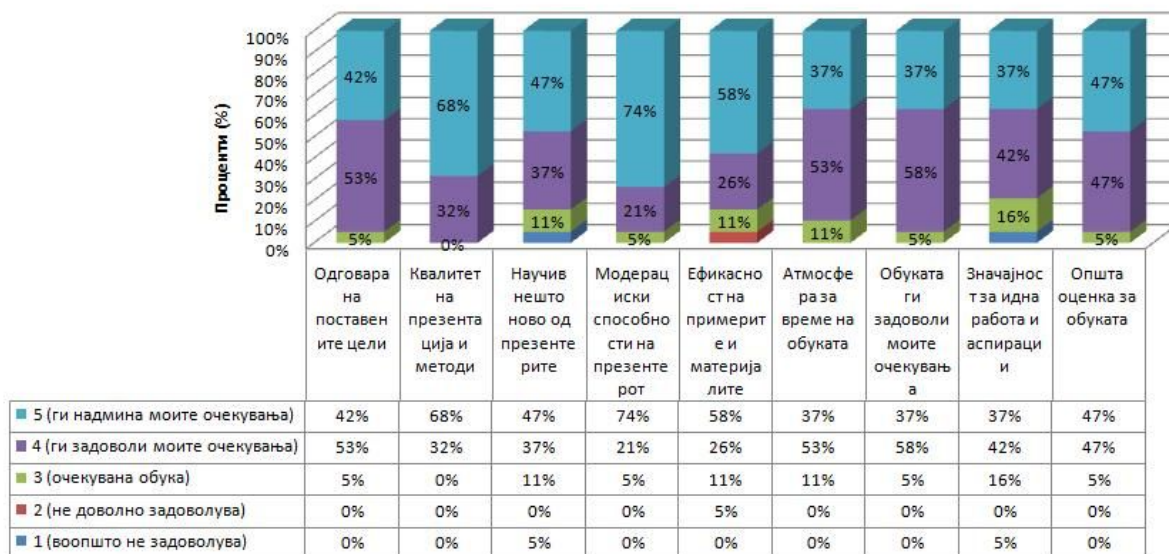
15.2 Јакнење на капацитетите на човечките ресурси

Во функција на јакнење и развивање на човечките ресурси на Советот беа реализирани група обуки „Преку подобрување на деловните вештини до поефективна работна средина“, кои придонесоа за континуирана едукација и надградба на вработените, но и го зголемија нивното задоволство и мотивацијата за работа. Имено, на 12 и 13 јуни 2009, во Струмица беше одржана првата дводневна обука на тема: „Зајакнување на тимот“. Останатите обуки беа одржани во Скопје во просториите на Советот, на 10 и 17 декември 2009 година. Темите беа следни: Конфликт менаџмент: „Управување со организациски конфликти“ (1 ден); Проектен менаџмент: „Работа на проекти“ (1/2 ден); и Ефективност и ефикасност во работењето: „Управување со времето“ (1/2 ден). Сите обуки поминаа во пријатна работна атмосфера, а вработените активно учествуваа во дискусиите и вежбите и со својот интерес придонесоа за успехот и влијанието на обуката. Сепак, забележливо беше дека нивото на концентрација и посветеност на обуката е значително поголемо подалеку од работното место. Покрај тоа, на обуката во Струмица, покрај времето за обука и вежби, вработените имаа можност меѓусебно неформално да комуницираат што

позитивно влијае на тимската кохезија. Во спроведување на обуките беа користени одбрани партиципативни и интерактивни методи за да се анимираат вработените да земат активно учество во обуката. Сите користени методи беа насочени кон зголемување на свесноста на вработените, како за своите, така и за квалитетите на останатите членови на тимот. Притоа, главната улога на обучувачите не беше презентирање на готово знаење туку, напротив, извлекување на површина на сите квалитети на групата, преку модерирање и упатување во нивните квалитети и способности. Целта беше да се покаже дека е предност да се работи со луѓе со различни карактеристики и да се зголеми разбирањето за проблемите кои понекогаш настануваат при заедничката работа, а со тоа да се зголеми нивото на толеранција и флексибилност помеѓу соработниците во институцијата.

Концептот на кој се базираа сите спроведени обуки во фокусот ги имаше конкретните потреби и содржини, интересни за целната група (вработените во Советот). Според тоа, целосниот успех на обуката беше измерен преку задоволството и влијанието кое обучувачите, материјалите и вежбите ги имаа врз слушателите, мерено според пополнетите прашалници по завршувањето на обуките. Според делот на структурираните пред-дефинирани прашања во Прашалникот, кого на крајот од обуките го пополнија учесниците, се увиде дека глобално сите учесници беа исклучително задоволни од фокусот на обуката кон поставените цели, квалитетот на презентацијата и методите, ефикасноста на примерите и материјалите и останатите области на интерес, а просечно на сите прашања 93,5 % се изјасниле дека нивните очекувања се задоволени или надминати.

Задоволство од обуката

Имајќи предвид дека овие обуки дадоа одлични резултати, заложба на Советот е тие да станат редовна практика и да се организираат неколку пати во текот на годината. Во текот на сите 4 дена обуки, а и во самиот прашалник, вработените предложија многу нови теми за идни обуки, но најчесто повторуваните беа: менаџирањето на ИПА проектите, меѓучовечките односи, усовршување на знаењето на човечките ресурси, сметководство, маркетинг на услуги (услужни дејности), планирање и буџетирање, мобинг, зависност од компјутери, стрес, работа во тимови, делегирање и др.

15.3 Кадровски ресурси на Советот

Во текот на 2009 година беа реализирани 6 вработувања, од кои 3 се членови на Советот. Еден работник спогодбено го раскина работниот однос. Со тоа, во 2009 година, бројот на редовно вработени беше 40 лица, од кои: 9 членови на Советот и 31 работник во Стручната служба на Советот (22 лица со ВСС и 9 лица со ССС). Едно лице вработено во Стручната служба се здоби со научен степен магистер, а на две лица им беа одобрени средства за дообразување и здобивање со научен степен магистер. Со тоа, заклучно со декември 2009 година, од вкупно 22 лица со ВСС, 4 лица се со научен степен магистер, 5 лица се во фаза на дообразување и стекнување со научен степен магистер, 2 лица поседуваат сертификат за положен правосуден испит и 1 лице поседува сертификат за медијатор.

Со именувањето на тројцата членови на Советот и реализирањето на нивните вработувања, беше комплетиран составот на регулаторот. Имено, по подолг временски период, Собранието на Република Македонија, со Одлуките за избор на членови на Советот за радиодифузија бр.07-1850/1 од 15.04.2009 ("Службен весник на РМ" бр.51/09) и бр.07-1745/1 од 10.04.2009 ("Службен весник на РМ" бр.48/09), избра тројца членови на Советот, со што тој продолжи со работа со полн капацитет.

Во функција на реализирање на мониторингот на претседателските и локалните избори во 2009 година, преку Агенција за привремено вработување, беа ангажирани 70 надворешни соработници, од кои 67 надворешни соработници за снимање и мониторинг на радиодифузерите и 3 надворешни соработници (правници) за помош при подготвувањето на барањата за поведување на прекршочни постапки, мерки и укажувања. Покрај тоа, согласно потребите на Советот, преку Агенција за привремено вработување беа ангажирани еден лектор и еден преведувач, како и тројца надворешни соработници за мониторинг на радио/телевизиски програми на државно и регионално ниво за месеците ноември и декември.

Заради поефикасно функционирање на Стручната служба, во неколку наврати беа направени измени на Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места и задачите на Стручната служба. Беше формирана нова организациона единица – Сектор за спречување на пиратерија и заштита на авторското право и сродните права, со што престанаа да постојат одделенијата организирани во рамките на организационата единица Сектор за правни работи (Одделение за регулатива и авторско право и сродни права и Одделение за нормативни, управни и административни работи и постапки). Работните задачи во надлежност на овие одделенија, беа распоредени во рамките на претходно наведените сектори. Во насока на зајакнување на капацитетот на Секторот за економско-финансиски работи, Секторот за европска и меѓународна соработка и односи со јавноста и Секретаријатот на Советот, беше зголемен бројот на извршители, секаде по еден. Покрај тоа, имајќи ги предвид приоритетите во меѓународната соработка, Одделението за меѓународна соработка и односи со јавноста, прерасна во Сектор за европска и меѓународна соработка и односи со јавноста.

15.4 Технички ресурси на Советот

Советот за радиодифузија испланира и реализира повеќе активности за набавка на опрема и софтвер со цел подигање на административниот и институционален капацитет .

Беше спроведена набавка на техничка опрема од средствата доделени од Владата на РМ и по обем оваа набавка беше најголема набавка на техничка опрема што Советот ја има спроведено.

Беше набавена хардверска и софтверска опрема.

Заради подигање на квалитетот на мониторирање на претседателските и локалните избори, беа набавени 14 (четиринаесет) комплетно опремени работни станици за работа на надворешните соработници, чија задача беше анализа на програмите за време на изборниот циклус.

Заради потребата од обезбедување квалитетна и стабилна инсталација на софтверот за набљудување на аудио-визуелни медиумски сервиси на РМ, беше набавен нов сервер.

Осовременувањето на системот за мониторинг и снимање на аудио-видео записите на терен, беше реализирано со набавка на 5 (пет) преносни компјутери. Беше воведена и новина, која се состоеше во тоа што беше овозможено далечинско прегледување на снимените материјали од серверите на Советот. Имено, набавката на десетте комуникатори – специјални мини преносни компјутери на кои беа инсталирани посебни програми за прегледување на снимените материјали од системот за снимање и мониторинг – овозможија снимените материјали да може да се прегледуваат и кога лицето кое ги прегледува материјалите не се наоѓа во просториите на Советот. Ова, во голема мерка ја зголеми ефикасноста и ефективноста на мониторингот.

Главната набавка се состоеше од обезбедување на комплетно новиот систем за аудио-видео снимање и мониторирање кој е сместен во просториите на Советот. Оваа опрема вклучува набавка на:

- 6 (шест) рек-ормани во кои е сместена целата опрема; орманите се опремени со енергетски разводници;
- 11 (единаесет) видео-логери т.е. специјализирани компјутери, кои служат за 24-часовно снимање на аудио-видео записи;
- 4 (четири) аудио-логери, кои служат за 24-часовно снимање на аудио записи;
- 2 (два) сервери на кои е инсталиран специјалниот софтвер за снимање и архивирање на снимките;
- WEB Server – кој служи за пристап до системот преку интернет конекција;
- Хардвер за складирање и чување на 24-часовни аудио-видео материјали во рок од 90 дена, кој се состои од простор од 72 TB (terabytes);
- HP storage autoloader - уред за трајно архивирање на снимениот материјал
- Специјална работна станица за уредување на видео содржини;
- 5 (пет) разводници (switch), кои служат за целосно поврзување на набавениот информатички систем, а врската помеѓу нив е со оптички кабли;
- 8 (осум) системи за непрекинато напојување (UPS), од кои дел беа вградени во рек-орманите, а дел служат за непрекинато напојување на опремата во канцелариите;
- 6 TB (12 HDD од 0.5 TB) хард дискови, на кои се чуваат податоци т.е. аудио-видео записи за потребите на секторите на Советот.

Како дел од модернизацијата на мониторингот на операторите на јавна комуникациска мрежа, беа набавени:

- 5 (пет) 26“ LCD монитори – ТВ приемници.
- 2 (два) 32“ LCD монитори – ТВ приемници.
- 1 (еден) 42“ LCD монитор.

За мониторингот на сателитските телевизиски програмски сервиси беа набавени 3 дигитални сателитски приемни системи.

За поефикасно работење на Советот, во поглед на опслужување со печатени документи, беа набавени 9 најсовремени печатачи. Од нив, 5 (пет) се канцелариски печатачи со голем капацитет од типот Ricoh Afficio SPC 420 dn, 2 (два) канцелариски мултифункционални уреди Ricoh Afficio C221. Набавени се и 2 (две) копир машини со голем капацитет од типот Infotec MP2550, кои служат за копирање на материјали за потребите на Советот.

За потребите за дигитално снимање на седниците и други јавни активности на Советот, кој се одржуваат во Салата за состаноци, извршена е набавка на опрема која го овозможува тоа. Набавен е систем од 10 микрофони со централна единица и единица за снимање. Набавена е камера за видео снимање како и 42 " LCD монитор за полесен приказ.

За зголемување на безбедноста на вработените и материјалните добра на Советот, во согласност со Законот за заштита на личните податоци, беше поставен системот за видео надзор, составен од 9 CCTV камери.

Што се однесува до набавката на софтвер, освен лиценцираните оперативни системи на машините (Windows XP, Windows Server 2003), беа набавени и следните софверски производи:

- HABC - програма за набљудување на аудио-визуелни медиумски сервиси на РМ; програмата беше дел од договорот за обезбедување на подигање на капацитетите на Советот со канцеларијата на ОБСЕ во Скопје.
- MS - SQL server база на податоци.
- Meteus - програма за организација на фајловите во базата, специјализиран за манипулација со аудио-видео записи.
- AXEL - програма во клиент/сервер верзии за снимање и преглед на програмите.
- Електронска евиденција на операторите на јавна комуникациска мрежа – програма за водење електронски уписник за првостепена управна постапка за потребите на Секторот за спречување на пиратерија и заштита на авторски и сродни права.
- Електронско водење на претставки - програма за водење електронски уписник за претставки и предлози за потребите на Секторот за правни работи.

Беа спроведени и постапки за обезбедување на следните услуги:

- Одржување на мрежата и компјутерските системи.
- Интернет и хостинг и одржување на апликативните програми на Советот.
- Антивирусно решение.
- Одржување на телефонската централа.
- Одржување и поправка на клима-уреди.

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД РЕДОВНИОТ МОНИТОРИНГ НА СОВЕТОТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА

Табела бр.1 - Изречени писмени опомена на трговските радиодифузни друштва

Ред. Бр.	Назив на радиодифузерот против кого е изречена писмената опомена	Архивски број и датум на писмената опомена	Прекршување на член од Законот за радиодифузната дејност според кој е изречена писмената опомена	Опис на прекршување:
1.	ТРД ТВ МЕДИ ДООЕЛ Битола	10-3097/1 26.08.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
2.	ТРД РАДИО ПЕХЧЕВО Ванчо ДООЕЛ Пехчево	10-2344/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
3.	ТРД РАДИО ФАМА ДОО Тетово	10-2343/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
4.	ТРД ПРОДУКЦИЈА – ЛГН експорт- импорт ДОО	10-2348/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
5.	ТРД СКАЈ РАДИО ПЛУС ДООЕЛ Берово	10-2342/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
6.	ТРД ПРОТЕЛ ДООЕЛ Пробиштип	10-2341/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
7.	ТРД НЕЗАВИСНА ТВ ДООЕЛ Охрид	10-2340/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
8.	ТРД Радио 5 Чоки ДООЕЛ Прилеп	10-2345/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година

9.	ТРД ЕМИ – Цветет ДООЕЛ Ростуше	10-2346/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
10.	ТРД РАДИО –МЕРЛИН, Фатмир ДООЕЛ Дебар	10-2347/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
11.	ТРД Телевизија Тиквешија ДООЕЛ Кавадарци	03-03 12.01.2010	Член 17 став 2	Извршена промена на сопственичката структура без претходно добиено одобрение од Советот за радиодифузија
12.	ТРД ТВ АРТ КАНАЛ ДООЕЛ Струга	02-2893/1 22.07.2009	Член 17 став 2	Извршена промена на сопственичката структура без претходно добиено одобрение од Советот за радиодифузија
13.	ТРД Радио Плус Форте ДООЕЛ Тетово	03-02 12.01.2010	Член 98 став 1	Извршено е прикриено рекламирање во емитувана програма во живо

Табела бр.2 – Изречени писмени опомена со барање за објавување на трговските радиодифузни друштва

Ред. Бр.	Назив на радиодифузерот/ јавниот радиодифузен сервис против кого е изречена писмената опомена со барање за објавување	Архивски број и датум на писмената опомена со барање за објавување	Прекршување на член од Законот за радиодифузната дејност според кој е изречена писмената опомена со барање за објавување	Опис на прекршување:
1.	ТРД БИ-КИ-АЛ ДООЕЛ Битола	10-2338/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
2.	ТРД ЈЕХОНА 2003 ДООЕЛ Липково	10-2339/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
3.	ТРД АЛФА ДООЕЛ Радовиш	10-2337/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година

4.	ТРД ТВ Шутел Камил ДООЕЛ Скопје	10-2336/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
5.	ТРД Б-97 ДООЕЛ Битола	10-2335/1 09.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
6.	ЈРП Македонска радиотелевизија - МТВ 1, Скопје	10-2245/1 01.06.2009	Член 97 став 1	Рекламирањето не било јасно препознатливо и издвоено од другите делови на програмата со оптички или акустични средства

Табела бр.3 – Изречени времени забрани за емитување на програмскиот сервис на трговските радиодифузни друштва

Ред. Бр.	Назив на радиодифузерот против кого е изречена забраната	Архивски број и датум на изречената забрана	Прекршување на член од Законот за радиодифузната дејност според кој е изречена забраната	Опис на прекршување:
1.	ТРД БИ-КИ-АЛ ДООЕЛ Битола	03-82 30.12.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
2.	ТРД ТВ ВТВ Тони ДОО Валандово	03-84 31.12.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
3.	ТРД АЛФА ДООЕЛ Радовиш	10-3096/1 26.08.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
4.	ТРД ТВ ВТВ Тони ДОО Валандово	10-2349/1 10.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
5.	ТРД КИКИ Илија ДООЕЛ Струга	10-2354/1 10.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
6.	ТРД Сури РАДИО СЕМИ ДООЕЛ Центар Жупа	10-2353/1 10.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година

7.	ТРД РАДИО АКТУЕЛ ДООЕЛ Битола	10-2352/1 10.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
8.	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА УСКАНА ДООЕЛ Кичево	10-2351/1 10.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година
9.	ТРД ТВ ГУРРА ДОО Кичево	10-2350/1 10.06.2009	Член 20 став 1 и 2	Необјавени податоци што се однесуваат на работењето на радиодифузерот во претходната година

Табела бр.4 – Поведени прекршочни постапки против трговските радиодифузни друштва

Ред. бр.	Назив на радиодифузерот/ јавниот радиодифузен сервис против кого е поведена прекршочната постапка	Архивски број и датум на барањето за поведување прекршочната постапка	Прекршување на член од Законот за радиодифузната дејност	Прекршување на член од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички, психички и морален развој	Прекршување на член од Законот за заштита на личните податоци	Опис на прекршување:
1.	ТРД НАША ТВ ДОО Скопје	03-1721/1 24.04.2009	Член 71 став 1	Член 7 став 1 алинеа 4	-	Емитувани програми што можат да го загорат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите.
2.	ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје	03-3252/1 23.09.2009	Член 70 став1	-	-	Емитувани програми кои можат сериозно да го загорат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите (емисијата - Нешто убаво)
3.	ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје	03-548/1 17.02.2010	-	-	Член 5 став 1 алинеа 3	Во емисијата –Нешто убаво неосновано се обработени несоодветни/преобемни податоци за малолетно лице во однос на целите заради кои се собрани и обработени, а особено посебни категории на лични податоци , без притоа да постои изречна согласност на субјектот на личните податоци за обработка на истите.

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ЗА ВРЕМЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛСКИТЕ И ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ ВО РМ ВО 2009 ГОДИНА

Табела бр.5 – Упатени укажувања до трговските радиодифузни друштва за време на претседателските и локалните избори во 2009

Ред. бр.	Назив на радиодифузерт на кого му е упатено укажувањето	Датум на изрекување на укажувањето (на која седница)	Архивски број и датум на укажувањето	Прекршување на член од Изборниот законик	Прекршување на член од Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања или друг подзаконски акт на Советот	Прекршување на член од Законот за радиодифузната дејност	Опис на прекршувањето
1.	Телевизија Канал 5 ДООЕЛ Скопје	Петто продолжение на 3-та седница одржано на 27.02.09	10-910/1 03.03.2009	член 84-а	член 7	-	Емитирање реклами финансирани од Буџетот на РМ
2.	Генерално до сите радиодифузери	Шесто продолжение на 3-та седница одржано на 11.03.09	03-954/1 05.03.2009	-	член 28	-	Емитирање платено политичко рекламирање кое не е соодветно и видливо означено како платено политичко рекламирање во текот на целото времетраење на емитирањето и без да биде јасно издвоено со најавна и одјавна шпица од другите делови на програмата, од рекламните спотови и од другите облици на рекламирање.
					член 30	-	Емитирање платено политичко рекламирање без да биде јасно назначен нарачателот.

3.	ТВ БТР ДООЕЛ Скопје	Шесто продолжение на 3-та седница одржано на 11.03.09	10-1032/1 10.03.2009	-	член 20	член 88 став 3	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање.
4.	ТВ Шутел Камил ДООЕЛ Скопје	Шесто продолжение на 3-та седница одржано на 11.03.09	10-1033/1 10.03.2009	-	член 20	член 88 став 3	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање.
5.	Сити Радио ДООЕЛ Скопје	Шесто продолжение на 3-та седница одржано на 11.03.09	10-1048/1 12.03.2009	-	член 8	-	Појавување на кандидат за член на Совет на општина во својство на водител на емисија.
6.	Телевизија Ирис ДОО Штип	Шесто продолжение на 3-та седница одржано на 11.03.09	10-1047/1 12.03.2009	-	-	член 68, став 1 и член 69	Присуство на елементи на национална нетрпеливост во прилог во вестите.
7.	Генерално до сите радиодифузери	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1082/1 15.03.2009	-	Одредбите од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички, психички и морален развој	-	Програмски содржини (платена политичка програма која содржи прекумерна употреба на непристоен говор) од третата категорија, емитувани во несоодветен период (надвор од дозволеният период -од 21 до 05 часот).
8.	А1 Телевизија ДООЕЛ Скопје	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1100/1 16.03.2009	-	член 20	член 88 став 3	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање.
9.	ТВ Амазон ДООЕЛ Скопје	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1116/1 17.03.2009	-	член 31	-	Платено политичко рекламирање емитувано во посебна информативна емисија.
10.	ТВ Амазон ДООЕЛ Скопје	Деветто продолжение на 3-та седница одржано на 22.03.09	10-1182/1 22.03.2009	-	член 20	член 88 став 3	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање.
11.	ТРД ТВ ЖУПА ДООЕЛ с.М.Папрадник Центар Жупа	Осмо продолжение на 3-та седница одржано на 19.03.09	10-1127/1 18.03.2009	-	член 20	член 88 став 3	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање.

12.	МТВ - Канал на етничките заедници	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1135/1 19.03.2009	-	член 15 и член 16	-	Непочитување (во дневно-информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на еднаквост за претседателските избори.
13.	МТВ-Втор програмски сервис, програма на албански јазик	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1136/1 19.03.2009	-	член 15 и член 16	-	Непочитување (во дневно-информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на еднаквост за претседателските избори.
14.	МР - Прв сервис на Македонско радио	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1134/1 19.03.2009	-	член 15 и член 16	-	Непочитување (во дневно-информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на еднаквост за претседателските избори.
15.	Алфа ТВ ДООЕЛ Скопје	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1133/1 19.03.2009	-	член 15 и член 16	-	Непочитување (во дневно-информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на еднаквост за претседателските избори.
16.	Телевизија Макпетрол ДОО Скопје	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1138/1 19.03.2009	-	член 15 и член 16	-	Непочитување (во дневно информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на еднаквост за претседателските избори.
17.	МТВ-Прв програмски сервис	Седмо продолжение на 3-та седница одржано на 15.03.09	10-1137/1 19.03.2009	-	член 15 и член 16	-	Непочитување (во дневно-информативните емисии) на принципот на пропорционалност за локалните избори и принципот на еднаквост за претседателските избори.
18.	Радио Александар Македонски Кичево ДООЕЛ	Осмо продолжение на 3-та седница одржано на 19.03.09	10-1163/1 20.03.2009	-	член 28	-	Емитирање на платено политичко рекламирање (музички спотови за претседателски кандидат) кои не се

							соодветно и видливо означени како платено политичко рекламирање во текот на целото времетраење на емитувањето и без да бидат јасно издвоени со најавна и одјавна шпица од другите делови на програмата, од рекламните спотови и од другите облици на рекламирање.
--	--	--	--	--	--	--	---

Табела бр.6 – Прекршочни постапки против трговските радиодифузни друштва за периодот на изборната кампања - ПРВ КРУГ (од 2 до 20 март) и ВТОР КРУГ (од 25 март до 3 април)

Ред. бр.	Назив на радиодифузерот против кого е поведена прекршочна постапка	Прекршување на член од Изборниот Законик	Прекршување на член од Правилникот	Опис на прекршувањето	Архивски број и датум на барањето за поведување прекршочна постапка
1.	ТРД Наша ТВ ДОО Скопје	член 76 став 2	член 28	Емитување на платено политичко рекламирање без да биде наведено дека се работи за платен оглас и без тоа да биде соодветно и видливо означено како платено политичко рекламирање во текот на целото времетраење на емитувањето, и со најавна и одјавна шпица да биде издвоено од другиот дел на програмата и од другите рекламни спотови, телешопинг спотови и другите облици на рекламирање	03-1173/1 од 21.03.2009
		член 75 став 4	член 30	Емитување платено политичко рекламирање без да биде означен наречателот на платеното политичко рекламирање.	
		член 76 став 1	член 31 став 1 алинеја 4	Емитување на платено политичко рекламирање во посебна информативна програма	

		член 75 став 4	член 3,6 и 32	Емитирање посебни информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, членови на Советите на општините и членови на Советот на град Скопје.	03-1989/1 од 18.05.2009
		член 75 став 4	член 3,6 и 32	Емитирање посебни информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на еднаквост на кандидатите за претседател на Република Македонија.	
2.	ТРД ТВ БТР Национал ДООЕЛ Скопје	член 75, став 4	член 3, 6 и 15	Емитирање дневно-информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, членови на Советите на општините и членови на Советот на град Скопје.	03-1957/1 од 13.05.2009
		член 75, став 4	член 3, 6 и 16	Емитирање дневно-информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на еднаквост на кандидатите за претседател на Република Македонија.	
		член 75, став 4	член 3,6 и 32	Емитирање посебни информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, членови на Советите на општините и членови на Советот на град Скопје.	

3.	ТРД Телевизија Шутел ДООЕЛ Скопје	член 75, став 4	член 3, 6 и 15	Емитирање дневно- информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, членови на Советите на општините и членови на Советот на град Скопје.	03-1888/1 од 06.05.2009
		член 75, став 4	член 3, 6 и 16	Емитирање дневно- информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на еднаквост на кандидатите за претседател на Република Македонија.	
		член 75, став 4	член 3,6 и 32	Емитирање посебни информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, членови на Советите на општините и членови на Советот на град Скопје.	
4.	ТРД Телевизија Амазон ДООЕЛ Скопје	член 75, став 4	членови 6 и 32	Емитирање посебни информативни емисии, без да се обезбеди рамноправен медиумски третман на сите организатори на изборната кампања, при што времето на претставување во посебните информативни емисии не беше избалансирано согласно со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за градоначалници, членови на Советите на општините и членови на Советот на град Скопје.	03-1881/1 од 06.05.2009
5.	ТРД ТВ Здравкин ДООЕЛ Велес	член 75 став 4	член 30	Користење посебни информативни емисии како облик на платено политичко рекламирање.	03-1207/1 од 25.03.2009
6.	ТРД Телевизија Сител ДООЕЛ Скопје	член 77 став 1	член 36 став 1	Објавени резултати од испитување на јавно мислење надвор од пропишаниот рок (најдоцна 5 дена пред денот определен за изборите).	03-1206/1 од 25.03.2009

		член 75 став 4	член 15 и 16	Неизбалансирано покривање на активностите на организаторите на изборната кампања	03-1686/1 од 23.04.2009
			член 18	Известување (во вести) за редовни активности на органите на власта (Владата), кое е во функција на изборната кампања.	
7.	ТРД ТВ Канал 21 ДООЕЛ Велес	член 75, став 4	член 34	Користење посебни информативни емисии - интервјуа како облик на платено политичко рекламирање.	03-1502/1 13.04.2009
8.	ТРД Холидеј Прилеп ДООЕЛ	член 75, став 3	член 26, став 1	Емитирање платено политичко рекламирање повеќе од две третини, односно повеќе од 10 минути на еден реален час за еден учесник во изборната кампања.	03-1379/1 06.04.2009
9.	МТВ 2 – Програма на албански јазик		член 8	Учество на уредник на телевизијата во активностите на еден од организаторите на изборната кампања.	03-1328/1 од 02.04.2009

Табела бр.7 – Упатени укажувања до трговските радиодифузни друштва за прекршувања на изборниот молк во Првиот круг - 21 и 22 март 2009 година

Ред. бр.	Назив на радиодифузерот (ТРД)/јавен радиодифузен сервис) на кого му е упатено укажувањето	Датум на изрекување на укажувањето (на која седница)	Архивски број и датум на укажувањето	Прекршување на член од Изборниот законик	Прекршување на член од Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања или друг подзаконски акт на Советот (наведен конкретно во случај да се работи за друг Правилник)	Опис на прекршување:
1.	МТВ 1 - Прв програмски сервис	Деветто продолжение на 3-та седница одржано на 22.03.09	10-1193/1 23.03.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 7	Прекршување на изборниот молк преку емитирање програми, неповрзани со изборите, а во кои се појавуваат претставници на органите на власта (во вести е емитирана информација за вонредна седница на Владата со снимка).
2.	ТРД Телевизија Сител ДООЕЛ Скопје	Деветто продолжение на 3-та седница одржано на 22.03.09	10-1195/1 23.03.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 4	За време на изборниот молк се емитирани инсerti во кои се гледа билборд со кандидат за градоначалник од СДСМ.

Табела бр.8 – Упатени укажувања до трговските радиодифузни друштва за прекршувања на изборниот молк во Вториот круг - 4 и 5 април 2009 година

Ред. бр.	Назив на радиодифузерот (ТРД)/јавен радиодифузен сервис) на кого му е упатено укажувањето	Датум на изрекување на укажувањето (на која седница)	Архивски број и датум на укажувањето	Прекршување на член од Изборниот законик	Прекршување на член од Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања или друг подзаконски акт на Советот (наведен конкретно во случај да се работи за друг Правилник)	Опис на прекршувањето:
1.	МТВ 1 - Прв програмски сервис	12- то продолжение на 3-та седница одржано на 05.04.09	10-1446/1 08.04.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 7	Прекршување на изборниот молк преку емитување програми неповрзани со изборите, а во кои се појавуваат претставници на органите на власта.
2.	ТРД Телевизија Сител ДООЕЛ Скопје	12- то продолжение на 3-та седница одржано на 05.04.09	10-1447/1 08.04.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 7	Прекршување на изборниот молк преку емитување програми неповрзани со изборите, а во кои учествуваат или се појавуваат кандидати во изборниот процес, односно организатори на изборна кампања и претставници на органите на власта..
3.	ТРД Скај Нет Манчев ДОО Скопје	12- то продолжение на 3-та седница одржано на 05.04.09	10-1503/1 13.04.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеи 2 и 7	Прекршување на изборниот молк преку емитување програми неповрзани со изборите, а во кои се појавуваат претставници на органите на власта.
4.	ТРД ТВ Шутел ДООЕЛ Скопје	13- то продолжение на 3-та седница одржано на 08.04.09	10-1515/1 13.04.2009	член 75, став 4	член 40, став 1, алинеја 1	Прекршување изборен молк преку објавување непроверени информации од неофицијални извори.
5.	ТРД ТВ БТР НАЦИОНАЛ ДООЕЛ Скопје	13- то продолжение на 3-та седница одржано на 08.04.09	10-1514/1 13.04.2009	член 75, став 4	член 40, став 1, алинеја 1	Прекршување изборен молк преку објавување непроверени информации од неофицијални извори.

Табела бр.9 – Поведени прекршочни постапки против трговските радиодифузни друштва за прекршувања на изборниот молк

Ред. бр.	Назив на радиодифузерот/ јавниот радиодифузен сервис против кого е поведена прекршочната постапка	Архивски број и датум на барањето за поведување прекршочната постапка	Прекршување на член од Изборниот законик според кој е поведена постапката	Прекршување на член од Правилникот за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборна кампања	Опис на прекршување:
1.	ТРД Телевизија Канал 8 ДООЕЛ Кочани	03-1332/1 03.04.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 1	Прекршување на изборниот молк преку емитување информација и аудио и аудио-визуелни материјал во врска со организатори на изборна кампања (Прилози од прес-конференции на СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ).
2.	ТРД Наша ТВ ДОО Скопје	03-1243/1 27.03.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 7	Прекршување на изборниот молк преку емитување снимени програми или програми во живо, неповрзани со изборите, а во кои учествуваат или се појавуваат кандидати во изборниот процес (изјава на Коце Трајановски, кандидат за градоначалник на Скопје).
3.	ТРД Алфа ТВ ДООЕЛ Скопје	03-1244/1 27.03.2009	член 75, став 4	член 39, став 2, точка а), алинеја 7	Прекршување на изборниот молк преку емитување снимени програми или програми во живо, неповрзани со изборите, а во кои учествуваат или се појавуваат кандидати во изборниот процес, односно претставници на органите на власта (изјави на Љубомир Данаилов - Фрчкоски, кандидат за претседател и изјава на Елизабета Канчевска - Милевска, министер за култура).

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ

Табела бр.10 - Изречени налози за исклучување програмски сервиси на оператори на јавна комуникациска мрежа

Ред. број	ТРД - оператор на јавна комуникациска мрежа на кој му е упатен налог	Арх. број	Дата	Опис на прекршувањето
1	Роби ДООЕЛ Подружница телекабел Струмица	11-4243/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
2	Нет Кабел ДОО Струмица	11-4242/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
3	КТ-Селеко ДОО Неготино	11-4258/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
4	СТУДИО АНДЕС ДООЕЛ Радовиш	11-4257/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
5	ТО-МИ ДОО Радовиш	11-4256/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
6	МИКС-НЕТ ДООЕЛ Битола	11-4255/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија

7	Инел Интернационал ДООЕЛ Кавадарци	11-4254/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
8	Теленет Ком ДОО Тетово	11-4253/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
9	АЛМАК-САТ ДОО Гевгелија	11-4252/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
10	Филаделфија 2002 ДООЕЛ, Кочани	11-4251/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
11	Кејблтел ДООЕЛ Скопје Подружница 4 Велес	11-4250/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
12	Астра плус Кочани	11-4249/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
13	Кејблтел ДООЕЛ Скопје Подружница 19 Велес	11-4248/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
14	РОБИ ДООЕЛ Подружница Моби Битола	11-4246/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
15	РОБИ ДООЕЛ Штип подружница Сити Св.Николе	11-4245/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија

16	РОБИ ДООЕЛ Штип	11-4244/1	21.12.2009	Член 109 став 4, Реемитирање на програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно Реемитирање програмски сервиси надвор од потврдата издадена од страна на Советот за радиодифузија
----	-----------------	-----------	------------	---

Табела бр.11 – Поведени прекршочни постапки против оператори на јавна комуникациска мрежа

Ред. бр.	Назив на операторот на јавна комуникациска мрежа против кого е поведена прекршочната постапка	Архивски број и датум на барањето за поведување прекршочна постапка	Прекршување на член од Законот за радиодифузната дејност	Опис на прекршување:
1.	ТРД АСТРА ПЛУС ДООЕЛ Кочани	03-4376/1 од 30.12.2009	Член 109 став 4	Непостапување по мерката – налог за исклучување на програмскиот сервис
2.	ТРД АЛМАК - САТ ДОО Гевгелија	03-4373/1 од 30.12.2009	Член 109 став 4	Непостапување по мерката – налог за исклучување на програмскиот сервис
3.	ТРД Филадельфија 2002 Кочани	03-4375/1 од 30.12.2009	Член 109 став 4	Непостапување по мерката – налог за исклучување на програмскиот сервис
4.	ТРД Теленет Ком ДОО Тетово	03-4374/1 од 30.12.2009	Член 109 став 4	Непостапување по мерката – налог за исклучување на програмскиот сервис

СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ТРГОВСКИТЕ РАДИОДИФУЗНИ ДРУШТВА

Табела бр.12 - Структура на сопственоста за ТРД на државно ниво

ТРД што емитуваат телевизиски програмски сервис терестријално

ТВ или радио	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и процент на учество во капиталот
ТВ А1	ТРД А1 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ	Велија Рамковски 100%
ТВ Алсат-М	ТРД АЛСАТ М ДООЕЛ Скопје	Ферик Велија 0,25%, Мира Мекси (Р.Албанија) 15% и Интернационал Енергс Енџинееринг&Петролеум Цонсултинг 84,75%
ТВ Канал 5	ТРД КАНАЛ 5 ДОО	Емил Стојменов 100%
ТВ Сител	ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје	МОНТЕКО 100%
ТВ Телма	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје	Макпетрол АД Скопје 100%
РА Антена 5	ТРД РАДИО АНТЕНА 5 Петров, Јаневски и Гушев ДОО Скопје	Зоран Петров 33,3%, Маријан Гушев 33,3% и Коста Јаневски 33,3%
РА Метрополис	ТРД РОС МЕТРОПОЛИС РАДИО ДОО Скопје	Дарко Гелев 49,9% Дејан Билески 0,2% Миле Ѓошевски 49,9%
РА Канал 77	ТРД РАДИО КАНАЛ 77 ДООЕЛ Штип	ГБЦ Комуникации ДООЕЛ 100%

ТРД што емитуваат телевизиски програмски сервис преку сателит

ТВ Сонце	Радиодифузно трговско друштво ТЕЛЕВИЗИЈА СОНЦЕ ДООЕЛ, Прилеп	Ѓорѓија Атанасовски 100%
ТВ АБ Канал	Трговско радиодифузно друштво АБ КАНАЛ ДООЕЛ, Скопје	Бојо Андрески 100%
ТВ БМ	Трговско радиодифузно друштво БМ ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје	Николина Спасова 100%
ТВ НАША ТВ	Радиодифузно Друштво НАША ТВ ДОО - Скопје	Методи Мајнов, Весна Блажеска, Богоја Блажески, Друштво за консалтинг и информатички инженеринг НЕТ-БИТ ДОО Скопје, СЕЕ ИНВЕСТ ФОНД управуван од МАК АССЕТС МЕНАЏМЕНТ ДОО Скопје, Друштво за промет и услуги НАШ КОНЦЕПТ ДОО Скопје и Брокерска куќа МОЈ БРОКЕР АД Скопје
ТВ Сител 3	Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ 3 ДООЕЛ Скопје	Друштво за производи, трговија и услуги ЛУКО ТРЕЈД ДОО Скопје 100%
ТВ МНЦ МЕДИА	Трговско радиодифузно друштво МНЦ МЕДИА ДООЕЛ скопје	Друштво за трговија, производство и услуги МНЦ МЕДИА ДООЕЛ 100%
ТВ Зајди-зајди	Трговско радиодифузно друштво ЗАЈДИ-ЗАЈДИ ДОО Скопје	Друштво за трговија и услуги ЗАЈДИ-ЗАЈДИ ДОО 100%
ТВ ЏАНГЛ	Трговско радиодифузно друштво ЏАНГЛ МЕДИА ДООЕЛ Скопје	Миле Ѓошевски 100%
ТВ ЕРА САТ	Друштво за сателитска радио дифузија ЕРА САТ ДООЕЛ Скопје	Друштво за производство, промет и услуги ЕРА КОМПАНИ ДОО 100%
ТВ АЛФА	Трговско радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје	АЛФА СКОП ДОО експорт-импорт Скопје 100%
ТВ Канал 5 Плус	Трговско радиодифузно друштво КАНАЛ 5 ПЛУС ДОО Скопје	Вања Гавриловски 50% и Канал 5 ДООЕЛ Скопје 50%
ТВ А2	Трговско радиодифузно друштво А2 ТЕЛЕВИЗИЈА ДОО Скопје	Жаклина Ѓорѓиевска 50% и ТРД А1 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје 50%
ТВ К-15 минус	Трговско радиодифузно друштво К-15 МИНУС ДООЕЛ, Скопје	К-15 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје 100%
ТВ Перспектива	Трговско радиодифузно друштво ПЕРСПЕКТИВА ТВ ДООЕЛ Скопје	Друштво за трговија и услуги ПРОДУКЦИЈА ПЕРСПЕКТИВА ДООЕЛ Скопје 100%

Табела бр.13 - Структура на сопственоста за ТРД на регионално ниво - Скопје

ТВ или радио	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
ТВ Шутел	ТРД ТВ ШУТЕЛ Камил ДООЕЛ Скопје	Камил Мустафа 100%
ТВ Амазон	ТРД ТВ АМАЗОН ДООЕЛ Скопје	Драган Горгиевски 100%
ТВ Крт	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КРТ ДООЕЛ Скопје	Благој Механџиски 51% и Билјана Зафировска 49%
ТВ Едо	ТРД ТВ ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај	Енес Бабачиќ 100%
ТВ БТР	ТРД ТВ БТР НАЦИОНАЛ Зоран ДООЕЛ Скопје	Зоран Димов 100%
ТВ Скајнет	Радиодифузно друштво СКАЈ НЕТ – Манчев - ДОО Скопје	Тодорче Коцев 95%, Манчев Митко 5%
ТВ К-15	ТРД К-15 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје	Макспот студио ДОО экспорт-импорт Скопје 100%
ТВ МТМ	ТРД ТВ МТМ ДАСТО ДООЕЛ Скопје	ДАСТО ДООЕЛ 100%
ТВ Алфа (Скопје)	ТРД ТВ СКОПЈЕ ДООЕЛ Скопје	АЛФА-СКОП ДООЕЛ экспорт-импорт Скопје 96,2% и Љубомир Николовски 3,8%
ТВ Ера	ТРД ТВ Ера Скопје	Друштво за производство, промет и услуги ЕРА КОМПАНИ ДОО 100%
РА Зона М-1	ТРД РАДИО ЗОНА М-1 Светлана ДООЕЛ Скопје	Светлана Тасевска 100%
РА Фолк	ТРД ФОЛК-РАДИО ДООЕЛ Скопје	Перо Ристоски 100%
РА Сити	ТРД СИТИ РАДИО ДООЕЛ Скопје	Дарко Гелев 100%
РА Скај	ТРД СКАЈ РАДИО Теодор ДООЕЛ Скопје	Теодор Манески 100%
РА Роса АБ	ТРД РАДИО РОСА-АБ ДОО Скопје	Александар Димитров 100%
РА Џез ФМ	ТРД ЏЕЗ ФМ Љупчо ДООЕЛ Скопје	Љупчо Хаџи-Стефанов 100%
РА Лајф (Стар) ФМ	ТРД ЛАЈФ РАДИО ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Крешник Ајдини 100%
РА Спортско Канал 4	ТРД СПОРТСКО РАДИО КАНАЛ 4 ДООЕЛ Скопје	Борче Лукановски 100%
Ра 90,3 ФМ	Ф-М 90.3-СПОРТСКО РАДИО ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Тони Митев 100%
РА Фортуна	ТРД РАДИО ФОРТУНА Виолета ДООЕЛ	Виолета Божиноска 100%
РА Клуб ФМ (Уно)	ТРД КЛУБ ФМ ДОО	Ѓорѓи Савев 34%, Љупчо Петрески 64%
РА Равел	ТРД РАДИО РАВЕЛ ДООЕЛ Скопје	Влатко Милев 100%
РА Арачина	ТРД АРАЧИНА, Џавид ДООЕЛ, село Арачиново, Арачиново	Џавит Сулејмани 100%
РА Класик	ТРД ГАУДЕАМУС РАДИО КЛАСИК ФМ, Мартин ДООЕЛ Скопје	Мартин Тренески 100%
РА Ват	ТРД РАДИО ВАТ, Ват-Инос ДООЕЛ Скопје	Рахим Кадри 50% и Екрем Кадри 50%
РА Буба Мара	ТРД БУБА МАРА Ранко ДООЕЛ Скопје	Ранко Петровиќ 100%

Табела бр.14 - Структура на сопственоста за ТРД на локално ниво - ТВ

Град	ТВ станица	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
Битола	ТВ Тера	ТРД ТВ СТУДИО ТЕРА Манговски Зоран Битола ДООЕЛ	Зоран Манговски 100%
Битола	ТВ Орбис	ТРД РТВ ОРБИС Битола ДООЕЛ	Томислав Новаковиќ 100%
Битола	ТВ Меди	ТРД ТВ МЕДИ Битола ДООЕЛ	Кирчо Крстевски 100%
Берово	ТВ Топ ТВ	ТРД ТОП ТВ ДООЕЛ Берово	Драган Кржовски 100%
Валандово	ТВ ВТВ	ТРД ТВ ВТВ Тони ДОО Валандово	Тони Донев 71,54% и Димче Балеvски 28,46%
Велес	ТВ Здравкин	ТРД ТВ ЗДРАВКИН Ангелче Здравкин, ДООЕЛ, Велес	Ангелче Здравкин 100%
Велес	ТВ Канал 21	ТРД КАНАЛ 21 ДООЕЛ Велес	Зоран Ставрев 100%
Гевгелија	ТВ Нова	ТРД ТВ НОВА ДОО	Валентина Џундова 33% и Јован Јованов 67%
Гостивар	ТВ Дуе	ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар	Назми Елези 100%
Гостивар	ТВ Чеграни Медиа	ТРД ТВ ЧЕГРАНИ МЕДИА ДООЕЛ с. ЧЕГРАНЕ-Гостивар	Емрула Чеграни 100%
Делчево	ТВ Д1	ТРД за телевизиски активности ТЕЛЕВИЗИЈА Д1 ДООЕЛ, Делчево	Слободан Дамјанов 100%
Долнени	ТВ Лажани	ТРД ТВ ЛАЖАНИ ДООЕЛ с.Лажани, Долнени	Руждија Хасановиќ 100%
Кавадарци	ТВ КТВ-41	ТРД ТВ КТВ 41 Делта-м електроник ДООЕЛ Кавадарци	Марјан Тодоров 100%
Кавадарци	ТВ Тиквешија	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА ТИКВЕШИЈА ДООЕЛ Кавадарци	Никола Ѓорчев 100%
Кичево	ТВ Ускана	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА УСКАНА Мунир Мехдиу Кичево ДООЕЛ	Мунир Мехдиу 100%
Кичево	ТВ Боем	ТРД ТВ БОЕМ Слободан Меноски Кичево ДООЕЛ	Слободан Меноски 100%
Кичево	ТВ Гурра	ТРД ТВ ГУРРА ДОО Кичево	Неџат Мустафи 100%
Кочани	ТВ Кочани-ЛД	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КОЧАНИ-ЛД ДООЕЛ Кочани	ВИЗИЈА-ЛД Кочани 100%
Кочани	ТВ Канал 8	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КАНАЛ 8 ДООЕЛ Кочани	Ангел Петров 100%
Кратово	ТВ Сител 2	ТРД Телевизија СИТЕЛ 2 ДООЕЛ, Скопје	Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ, Скопје 100%
Куманово	ТВ Феста	ТРД ТВ КАНАЛ ФЕСТА Неџати ДООЕЛ Куманово	Неџати Аќифи 100%
Куманово	ТВ Далга-Крт	ТРД ДАЛГА КРТ Гордана ДООЕЛ Куманово	Гордана Милковска 100%
Куманово	ТВ Нова	ТРД НОВА ДООЕЛ Куманово	ИТЗ ЦЕНТАР ДООЕЛ 100%
Куманово	ТВ Хана	ТРД ТВ ХАНА Мевљан ДООЕЛ Куманово	Мевљан Љатифи 100%
Крива Паланка	ТВ Златен канал	ТРД ЗЛАТЕН КАНАЛ ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Златко Костадинов 100%
Мак. Брод	ТВ Аниса	ТРД ТВ АНИСА ДООЕЛ с.Пласница-Пласница	Ѓулназа Јаоска 100%
Охрид	ТВ Морис	ТРД Јован Трпески ТВ МОРИС ДООЕЛ Охрид	Јован Трпески 100%
Охрид	ТВМ	ТРД ТВ М Арнаудов Михајло ДООЕЛ Охрид	Михајло Арнаудов 100%
Охрид	ТВ НТВ	ТРД Зоран Стефановски НЕЗАВИСНА ТВ Охрид ДООЕЛ	Зоран Стефановски 100%
Прилеп	ТВ Вижн-БМ	ТРД ВИЖН-БМ ДООЕЛ, Прилеп	Бранкица Мавчева 100%
Пробиштип	ТВ Протел	ТРД ПРОТЕЛ ДООЕЛ Пробиштип	Чедо Петров 100%
Радовиш	ТВ Ко-Бра	ТРД телевизија КОБРА ДООЕЛ Радовиш	Бранко Литајковски 100%
Радовиш	ТВ Еми	ТРД ТВ ЕМИ ДООЕЛ Радовиш	Еми Петрол ДОО Радовиш 100%
Струга	ТВ Калтрина	ТРД ТВ КАЛТРИНА Мазар Татеша Струга ДООЕЛ	Мазар Татеша 100%
Струга	ТВ Арт Канал	ТРД ТВ АРТ КАНАЛ Струга ДООЕЛ	Уран Туда 100%
Струга	ТВ Спектра	ТДР СПЕКТРА, општина Лабуништа ДООЕЛ	Демиш Каримановски 100%
Струмица	ТВ Интел	ТРД ИНТЕЛ ДОО Струмица	Анче Запрова 50% и Георѓе Запров 50%
Струмица	ТВ Вис	ТРД ТВ-КАНАЛ ВИС ДОО Струмица	Јанко Мицев 100%
Свети Николе	ТВ Свет	ТРД ТВ СВЕТ ДОО Свети Николе	Димитар Дечков 50% и Драган Дечков 50%
Тетово	ТВ Коха	ТРД ТВ Коха Меваип ДООЕЛ Тетово	Меваип Абдиу 100%

Тетово	ТВ Кисс	ТРД ТВ Кисс,Злате ДООЕЛ Тетово	Злате Тодоровски 100%
Тетово	ТВ Арт	ТРД ТВ АРТ Артан ДООЕЛ Тетово	Артан Скендери 100%
Тетово	ТВ Менада	ТРД Менада Тетово ДОО Тетово	Тошо Марковски 99% и Дарко Ристоски 1%
Тетово	ТВ Супер Скај	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА СУПЕР СКАЈ,Муслим ДООЕЛ с.Мала Речица, Тетово	Мусљим Азири 100%
Центар Жупа	ТВ Жупа	ТРД ТВ ЖУПА Елезовски Елез ДООЕЛ с.М.Папрадник Центар Жупа	Елес Елезовски 100%
Штип	ТВ Стар	ТРД ТВ-СТАР ДОО Штип	Симјончо Маријанов 90% и Розетка Монеvsка 10%
Штип	ТВ Ирис	ТРД телевизија ИРИС ДОО Штип	Баргала АД 97,57% и Владимир Милановиќ 2,43%

Табела бр.15 - Структура на сопственоста за ТРД на локално ниво - радио

Град	Радио станица	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
Берово	Скај радио, Берово	ТРД СКАЈ РАДИО ПЛУС ДООЕЛ, Берово	Веселка Радинска 100%
Битола	РА 106	ТРД РАДИО 106 Битола ДООЕЛ	Кире Христовски 100%
Битола	РА Б-97	ТРД Б-97 ДООЕЛ Битола	Соња Младеноvsка 100%
Битола	РА Актуел	ТРД РАДИО АКТУЕЛ ДООЕЛ Битола	Владимир Николоски 100%
Битола	РА Делфин	ТРД БИ-КИ-АЛ ДООЕЛ Битола	Билјана Талева 100%
Велес	РА Це-Де	ТРД Радио ЦЕ ДЕ Валентина Михајловска ДООЕЛ Велес	Валентина Михајловска 100%
Велес	РА Мерак 5 ФМ	ТРД РАДИО МЕРАК 5 ФМ, Љупчо и Владимир ДОО Велес	Владимир Тевчев 50% и Љупчо Несторов 50%
Велес	РА Голди	ТРД ГОЛДИ Илија Чадиев ДООЕЛ Велес	Илија Чадиев 100%
Виница	РА Ла Коста	ТРД РАДИО ЛА КОСТА Петре ДООЕЛ Виница	Петре Костадинов 100%
Гевгелија	РА Тајм	ТРД РАДИО ТАЈМ,Павле ДООЕЛ Гевгелија	Павле Јовановски 100%
Гостивар	РА Комета	ТРД КОМЕТА 2000 Раде ДООЕЛ Гостивар	Раде Исajоски 100%
Дебар	РА Мерлин	ТРД РАДИО-МЕРЛИН, Фатмир, ДООЕЛ Дебар	Фатмир Карамети 100%
Делчево	РА Зора	ТРД за радиоактивности РАДИО ЗОРА ДООЕЛ, Делчево	Стојанчо Антовски 100%
Кавадарци	РА Галакси-2002	ТРД ГАЛАКСИ-2002 ДООЕЛ Кавадарци	Нада Ангелова 100%
Кичево	РА Александар Македонски	ТРД РАДИО АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ Илија Таневски Кичево ДООЕЛ	Илија Таневски 100%
Кочани	РА Роса	ТРД РАДИО РОСА ДООЕЛ Кочани	Александар Божинов 100%
Куманово	РА КМР	ТРД МУЗИЧКО РАДИО КМР Љубиша и Бобан ДОО Куманово	Јовановски Љубиша 50% и Јовановски Бобан 50 %
Куманово	РА Браво	ТРД РАДИО БРАВО ДООЕЛ Куманово	Тони Јакимовски 100%
Куманово	РА Јехона	ТРД ЈЕХОНА 2003 ДООЕЛ с.Матејче Липково	Бесим Шабани 100%
Македонски Брод	РА Морис плус	ТРД РАДИО МОРИС ПЛУС ДООЕЛ Македонски Брод	Пецо Симјаноски 100%
Македонска Каменица	РА Македонска Каменица	РДТ РАДИО МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА ДООЕЛ, Македонска Каменица	Миран Митревски 100%
Неготино	РА Микс	ТРД РТВ МИКС Јулија ДООЕЛ Неготино	Јулија Дубровска Манева 100%
Неготино	РА Продукција-ЛГН	ТРД ПРОДУКЦИЈА-ЛГН експорт-импорт ДОО	Горан Арсовски 50% и Љупчо Цветков 50 %
Охрид	РА МХ	ТРД Зоран Здравковиќ МХ - РАДИО Охрид ДООЕЛ	Зоран Здравковиќ 100%
Охрид	РА Супер	Друштво со ограничена одговорност за радиодифузија Митаноски Веле СУПЕР РАДИО Охрид ДООЕЛ	Сашо Митаноски 100%
Охрид	РА Лав	ТРД Иванчо Пашоски РАДИО ЛАВ ДООЕЛ Охрид	Иванчо Пашоски 100%
Пехчево	РА Пехчево	ТРД РАДИО ПЕХЧЕВО Ванчо ДООЕЛ Пехчево	Ванчо Јовановски 100%

Пласница	РА Мис 2008	ТРД РАДИО МИС 2008 ДООЕЛ с.Преглово, Пласница	Ермин Салифоски 100%
Прилеп	РА 5 Чоки	ТРД РАДИО 5 ЧОКИ ДООЕЛ ПРИЛЕП	Илија Бошкоски 100%
Прилеп	РА Беса	ТРД Радио БЕСА ДООЕЛ с. Црнилиште	Сафет Мејдиноски 100%
Прилеп	РА Риниа 2000	ТРД РАДИО РИНИА-200, ДООЕЛ с.Црнилиште, опш. Долнени	Севганиа Ибрахими 100%
Прилеп	РА Тернипе	ТРД Кани Исаилоски РАДИО ТЕРНИПЕ (Младост) ДООЕЛ Прилеп	Кани Исмаилоски 100%
Прилеп	РА Мефф	ТРД Јовевски Петко Димитар МАПЕДИТО-РАДИО МЕФФ ДООЕЛ Прилеп	Димитар Јовевски 100%
Прилеп	РА Холидеј	ТРД ХОЛИДЕЈ Прилеп ДООЕЛ	Диме Андоноски 100%
Радовиш	РА Алфа	ТРД АЛФА ДООЕЛ Радовиш	Сузана Настева 100%
Жировница	РА Еми	ТРД за производство и емитување ЕМИ - Цветет ДООЕЛ с. Жировница Ростуше	Цветет Мехмеди 100%
Свети Николе	РА Модеа	ТРД МОДЕА ДООЕЛ Свети Николе	Бобан Ефремов 100%
Свети Николе	РА Свети Николе	ТРД РАДИО СВЕТИ НИКОЛЕ ДОО Свети Николе	Валентина Арсова 15%, Ристе Панов 15%, Пензиско и инвалидско осигурување Скопје 15% и Меѓународен славјански институт Москва ДООЕЛ Свети Николе 55%
Струга	РА Ди-Џеј	Друштво за радио дифузија ДИ-ЏЕЈ Славе ДООЕЛ Струга	Џане Кенчевски 100%
Струга	РА Рапи	Друштво за вршење радиодифузна дејност радио на локално ниво РАДИО РРАПИ Општина Велешта ДООЕЛ	Фисник Бектеши 100%
Струга	РА Кики	ТРД КИКИ Илија, ДООЕЛ Струга	Илија Тотовски 100%
Струмица	РА Хит	ТРД ХИТ РАДИО ДООЕЛ Струмица	Блаже Масалковски 100%
Струмица	РА Експрес	ТРД ЕКСПРЕС-РАДИО ДООЕЛ Струмица	Ѓорѓи Појразовски 100%
Тетово	РА Плус Форте	ТРД ПЛУС ФОРТЕ ДООЕЛ Тетово	Небојша Карапејовски 100%
Тетово	РА Кисс	ТРД РАДИО КИСС ДООЕЛ Тетово	Габриела Ѓурчиноска 100%
Тетово	РА Фама	ТРД РАДИО ФАМА ДОО Тетово	Ајет Демири 50% и Мухамер Асани 50%
Тетово	РА Блета	ТРД БЛЕТА ДООЕЛ Тетово	Африм Рамадани 100%
Центар Жупа	РА Семи	ТРД Сури РАДИО СЕМИ - ДООЕЛ, Центар Жупа, С.Г.Папрадник	Сури Ракиповски 100%
Штип	РА Черевња	ТРД Черевња ДООЕЛ Штип	Енисе Демирова 100%